

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

BIULETYN

informacyjny

Profesorowie Jan Pawełek i Janusz Żmija doktorami honoris causa
s. 5 i s. 12

12.2023 nr 5 (140) ISSN 1899-7775

Lublin, 16 listopada 2023 r.; uroczystość nadania prof. Janowi Pawelkowi tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; fot. Alicja Jaroszevska (UP w Lublinie)

Warszawa, 21 listopada 2023 r.: prof. Janusz Żmija odbiera z rąk prof. Michała Jerzy Zasada – rektora SGGW dyplom doktora honoris causa; fot. Adam Mróz

Redakcja:

Jacek Okarmus – redaktor naczelny
Izabella Majewska – rzecznik prasowy

Adres Redakcji:

Biuro Promocji i Rekrutacji
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel. (+48) 12 662 43 96
e-mail: jacek.okarmus@urk.edu.pl

Wydawca:

Uniwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydano za zgodą Rektora URK

Fotografie:

Adam Mróz

Layout:

Paulina Czuryłowska

Fotografia na s. 1 okładki:

Jacek Okarmus

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899-7775

Nakład: 500 egz.

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Rolniczego
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
dostępny jest w wersji elektronicznej
na stronie internetowej uczelni:
urk.edu.pl.

Skład i łamanie:

Jacek Okarmus

Druk:

DjaF – Naświetlarnia B1+
Agnieszka Furyk
ul. Kmiotowicza 1/1
30-092 Kraków

z życia Uczelni

Inauguracja IV edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie Bankiem Spółdzielczym”	4
Prof. Jan Pawełek doktorem honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.....	5
Prof. Janusz Żmija doktorem honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego	12
URK będzie współpracował z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Krakowie..	19
Podpisano umowę o współpracy między URK a Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie.....	19
Zainicjowano współpracę z powiatem gorlickim.....	20
Pierwsza doktorantka zakończyła kształcenie w Szkole Doktorskiej URK.....	21
Informacja z przebiegu obrad Senatu URK.....	22

nasze sukcesy

Konkurs NCN Miniatura 7 rozstrzygnięty.....	23
Narodowe Centrum Nauki przyznało kolejne granty badawcze	24
Pracownicy Uniwersytetu Rolniczego wybrani do komitetów naukowych PAN	24
Prof. Katarzyna Wolny-Koładka laureatką Nagrody Miasta Krakowa 2023	26
Rektor Tabor otrzymał złoty medal Zasłużony dla Nauki Polskiej „Sapientia et Veritas”	27
Sukces zespołu prof. Agnieszki Józefowskiej	27

nauka i współpraca międzynarodowa

Badania nad nowymi kompozytami drzewno-polimerowymi (relacja ze stażu)	28
Wizyta delegacji URK w Waszyngtonie.....	29
Spotkanie partnerów sieci NEREUS na URK	30
Wizyta delegacji z Wiednia.....	31

konferencje

Odbyła się konferencja inauguracyjna projekt na rzecz rozwoju polskiego sektora mleczarskiego.....	32
--	----

edukacja

Podpisano umowy z kolejnymi szkołami.....	34
---	----

współpraca z gospodarką

Za nami Targi Pracy URK.....	36
------------------------------	----

nowości wydawnicze

Ukazał się XIX tom monografii Pieniny – przyroda i człowiek.....	37
--	----

nie tylko nauka

Sukces NatUReSAT R&D.....	38
Uniwersytet Rolniczy upamiętnił 84. rocznicę Sonderaktion Krakau.....	39
Sukces NatUReSAT R&D.....	24
Historyczny sukces młodych siatkarek Uniwersytetu Rolniczego	40

moim zdaniem

Reminiscencje po Jubileuszu 70 lat Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt URK....	41
---	----

Inauguracja IV edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie Bankiem Spółdzielczym”

Kraków, 4 listopada 2023 r.

4 listopada w Sali Senackiej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odbyła się uroczysta inauguracja IV edycji trzyletnich studiów podyplomowych Master of Business Administration „Zarządzanie bankiem spółdzielczym”. Uczestnikami studiów jest 18 przedstawicieli kadry kierowniczej banków spółdzielczych, tj. prezesi, wiceprezesi i członkowie zarządów z 14 banków (w tym: 10 osób z województwa podkarpackiego, 3 osoby z małopolskiego, 2 osoby z mazowieckiego, 2 osoby ze śląskiego i 1 osoba z opolskiego). Uczestników studiów i zaproszonych gości przywitał prorektor ds. kształcenia **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK**, zaś uroczystego rozpoczęcia studiów dokonał JM **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK** – rektor Uniwersytetu Rolniczego.

W inauguracji uczestniczyli przedstawiciele instytucji partnerskich URK współrealizujących studia, tj. **dr hab. Marcin Jędrzejczyk, prof. UEK** – dyrektor Krakowskiej Szkoły Biznesu UEK w Krakowie i **mgr Piotr Huzior** – prezes Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie, którzy skierowali do słuchaczy studiów krótkie przemówienia. W imieniu Związku Banków Polskich, będącego patronem studiów, życzenia przekazał na telebimie wiceprezes ZBP **pan Bartosz Kublik**. Stosowny adres do słuchaczy i organizatorów studiów, odczytany przez kierownika Studium MBA, **dr hab. inż. Józefa Kanię**, przekazała również prezes Zarządu Krajowego Związku Banków Spółdziel-

Inauguracja IV edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym” odbyła się w Sali Senackiej Collegium Godlewskiego

czych **Krystyna Majerczyk-Żabówka**. W spotkaniu uczestniczyli również: **prof. dr hab. inż. Bogdan Kulig** – dziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego URK, **dr inż. Aleksandra Płonka, prof. URK** – sekretarz Studiów MBA, **mgr Ewa Kliś-Brudny** – kierownik Biura Programów i Jakości Kształcenia URK oraz wykładowcy: **prof. dr hab. inż. Wiesław Musiał, dr inż. Mariusz Dacko, prof. URK**, i **dr inż. Monika Szafrąńska**.

Wydarzeniem kulminacyjnym inauguracji był znakomity wykład akademicki pt. *Uniwersytet Rolniczy dla kompetencji przyszłości* wygłoszony przez **rektora URK – prof. Sylwestra Tabora**, przyjęty przez słuchaczy gromkimi oklaskami. Była to świetna promocja naszej Uczelni w zakresie kształcenia, badań i współpracy

z gospodarką wobec wyzwań współczesnego świata.

*Tekst:
dr inż. Aleksandra Płonka, prof. URK
Zdjęcia: Jacek Okarmus*

Dr hab. inż. Józef Kania – kierownik studium MBA na Uniwersytecie Rolniczym

Prof. Jan Pawełek doktorem honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Lublin, 16 listopada 2023 r.

16 listopada **prof. dr hab. inż. Jan Pawełek** – naukowiec Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie został uhonorowany tytułem doktora honoris causa przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Prof. Pawełek jest wybitnym naukowcem z zakresu inżynierii i ochrony środowiska. Jego osiągnięcia naukowe obejmują podstawy programowania, projektowania, budowy i użytkowania systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania

ścieków na obszarach wiejskich, hydrotransportu granulowanego węgla aktywnego stosowanego w oczyszczaniu wody i ścieków; zużycie wody w gospodarstwach wiejskich; jakość wody powierzchniowej, technologię jej oczyszczania w powiązaniu z możliwością stosowania zbiornikowej rezerwy, a także odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z osiedli wiejskich.

Rektor UP w Lublinie, **prof. Krzysztof Kowalczyk**, rozpoczął ceremonię

przemówieniem. „Nadając zaszczytny tytuł doktora honoris causa – mówił, zwracając się do Nominata – nasza uczelnia składa podziękowanie i wdzięczność wielce szanownemu Panu Profesorowi nie tylko za wspaniałą działalność naukową i dydaktyczną, ale przede wszystkim za olbrzymi wkład wniesiony w rozwój kadry badawczo-dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Bliskie, merytoryczne i życzy-

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa UP w Lublinie prof. Janowi Pawełkowi; fot. Alicja Jaroszevska (UP w Lublinie)

liwe kontakty oraz budujące spotkania z Panem Profesorem są niezwykle cennie przez pracowników naszej uczelni, zwłaszcza Katedry Inżynierii Środowiska i Geodezji”.

Następnie prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UP w Lublinie – **dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. UP**, odczytał uchwałę Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, która potwierdza przyznanie tytułu doktora honoris causa prof. Janowi Pawełkowi. Laudację wygłosił **prof. Krzysztof Józwiakowski**, który przedstawił zasługi naukowe i zawodowe prof. Pawełka oraz jego wkład w rozwój inżynierii środowiska nie tylko w Polsce, ale również na arenie międzynarodowej. Następnie **prof. Dariusz Andrejko** – dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji, który wnioskował o nadanie prof. Pawełkowi zaszczytnego tytułu, odczytał treść dyplomu. Uroczystego nadania tytułu doktora honoris causa prof. Pawełkowi dokonał rektor lubelskiej uczelni – **JM prof. Krzysztof Kowalczyk**.

Nie mogło zabraknąć gratulacji dla nowego doktora honoris causa. Złożyli je m.in. dziekani UP w Lublinie, przedstawiciele Alma Mater prof. Jana Pawełka, czyli Uniwersytetu Rolniczego w Krako-

Prof. Jan Pawełek wpisal się do „Księgi pamiątkowej doktorów honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie”; fot. Alicja Jaroszevska (UP w Lublinie)

wie, oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W uroczystości uczestniczyli również przedstawiciele wojewody lubelskiego **Lecha Sprawki** oraz prezydenta Miasta Lublin. Gratulacje dla profesora Pawełka przekazali także członkowie jego rodziny oraz przyjaciele.

Uroczystość zwieńczył wykład nowego doktora honoris causa pt. *Stan i potrzeby*

w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej na terenach niezurbanizowanych w Polsce.

Opracowanie:

Jacek Okarmus

Zdjęcia:

Alicja Jaroszevska

(Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

Prof. Jan Pawełek – życiorys

Urodził się 10 lipca 1949 r. w Gnojniku. W latach 1963–1967 uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego w Brzesku, a w latach 1967–1970 kontynuował naukę w Państwowej Szkole Technicznej w Krakowie, którą ukończył ze specjalnością maszyny księgujące i fakturujące. Dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych uzyskał w 1975 r. w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie na Wydziale Melioracji Wodnych.

Po ukończeniu studiów związał się zawodowo ze swoją macierzystą uczelnią

– Akademią Rolniczą (później Uniwersytetem Rolniczym) w Krakowie. Podjął pracę w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziarnego, początkowo na etacie asystenta stażysty, a od 1976 r. asystenta. W 1984 r. obronił rozprawę doktorską i uzyskał stopień doktora nauk technicznych, zaś w 1997 r. stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska, specjalność gospodarka wodno-ściekowa. W 2002 r. otrzymał tytuł naukowy profesora nauk rolniczych. Odbył staże

naukowe: w Akademii Rolniczej we Wrocławiu (1979) i na Politechnice w Zurychu (1990/1991).

Od 1999 r. był kierownikiem Zakładu, a od 2000 r. Katedry Zaopatrzenia Osiedli w Wodę i Kanalizacji. Od 2007 r. był kierownikiem Katedry Inżynierii Sanitarnej i Gospodarki Wodnej.

W 2002 r. został prodziekanem Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji, zaś w latach 2005–2012 sprawował funkcję dziekana tegoż wydziału. W latach 2012–2020 był członkiem dwóch

kadencji Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych w Sekcji Nauk Biologicznych, Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych.

Działalność naukowa ma charakter badań stosowanych i dotyczy gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich. Prowadzone badania naukowe związane były z doskonaleniem naukowych podstaw projektowania, budowy i eksploatacji systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Najważniejsze z nich dotyczyły hydrotransportu granulowanego węgla aktywnego, stosowanego w oczyszczaniu wody i ścieków, zużycia wody w gospodarstwach wiejskich, a także jakości wody powierzchniowej ujmowanej dla potrzeb wodociągowych i technologii jej oczyszczania w powiązaniu z możliwością stosowania zbiornikowej rezerwy ujmowanej wody na wypadek nadmiernego jej zanieczyszczenia. Prowadził też badania dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich, w ramach których analizował działanie oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie Małopolski. Wyniki tych badań mają szczególne znaczenie praktyczne ze względu na obecne zainteresowanie społeczności lokalnych inwestycjami związanymi z gospodarką ściekową na terenach wiejskich. Zagadnienie jakości wód powierzchniowych w świetle ich możliwości wykorzystania do celów wodociągowych było przedmiotem współpracy międzynarodowej rozpoczętej w 1997 r. z niemieckim związkiem firm FIGAWA (Bundesvereinigung der Firmen im Gas- und Wasserfach e. V.), zrzeszającym ok. 600 firm branży wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej. Współpraca ta zaowocowała w latach 1998 i 2000 dwiema międzynarodowymi konferencjami nt. ochrony jakości i zasobów wód. W latach 1999–2001 zainicjował cykl seminariów szkoleniowych dla pracowników samorządowych pt. „Infrastruktura sanitarna wsi”.

Na dorobek naukowy prof. Jana Pawełka składa się 218 prac, z czego 155

prac opublikowano, w tym 115 prac jako oryginalne naukowe prace twórcze. Kierował czterema projektami badawczymi finansowanymi przez Komitet Badań Naukowych. Wypromował czterech doktorów, recenzował też liczne postępowania awansowe: 19 prac doktorskich, 3 prace habilitacyjne, 11 postępowań habilitacyjnych opartych na dorobku naukowym. Przewodniczył 50 komisjom habilitacyjnym oraz był członkiem 2 kolejnych komisji. Oceniał dorobek 13 kandydatów na tytuł profesora, 4 na stanowisko profesora nadzwyczajnego i 1 na stanowisko profesora zwyczajnego. Czterokrotnie oceniał uprawnienia jednostek do nadawania stopni naukowych. Recenzował też liczne artykuły naukowe (167), granty badawcze (12), monografie i podręczniki (16).

Należy podkreślić też aktywność organizacyjną na rzecz uczelni i środowiska branżowego. Był członkiem wielu komisji uczelnianych i wydziałowych, w tym m.in. Senackiej Komisji ds. Inwestycji i Remontów, Senackiej Komisji ds. Budżetu i Organizacji, Senackiej Komisji ds. Budżetu i Majątku Uczelni, Senackiej Komisji ds. Organizacji, Komisji ds. Oceny Pracowników Dydaktycznych Jednostek Międzywydziałowych, Senackiej Komisji Dydaktycznej oraz Rektorskiej Komisji Stypendialnej. Był przedstawicielem Wydziału w Uczelnianej Komisji Socjalnej, pełnił funkcję przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Oceny Pracowników Naukowo-Dydaktycznych, przewodniczył Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych oraz Wydziałowej Komisji Nauki. Był wieloletnim członkiem Rady Uczelnianej ZNP, a w okresie kadencji 1998–2001 pełnił funkcję wiceprezesa Rady. W latach 1992–1998 był wiceprezesem, a w latach 1998–2007 prezesem Oddziału Krakowskiego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS). Od 2012 r. jest wiceprezesem i członkiem Zarządu Głównego PZITS. Przewodniczył komitetom naukowym

13 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji naukowo-technicznych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony wód oraz niezawodności urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. W latach 1992–2007 był członkiem Krakowskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, a od 1995 r. członkiem Zarządu Krakowskiego Towarzystwa Technicznego.

W latach 1996–2002 był członkiem Sekcji Inżynierii i Ochrony Środowiska Rolniczego Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN. Od 2000 r. jest członkiem Komisji Technicznej Infrastruktury Wsi PAN Oddział w Krakowie. W tym samym roku został powołany do składu Sekcji Gospodarki Wodnej i Leśnej oraz Kształtowania Obszarów Rolnych i Leśnych Komitetu Badań Naukowych, a w 2001 r. do Sekcji Nauk o Kształtowaniu Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2003–2014 był członkiem Komitetu Inżynierii Środowiska PAN, a od 2004 r. Sekcji Inżynierii Sanitarnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Jest także członkiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych (SITWM), w którym jest rzeczoznawcą w zakresie zaopatrzenia w wodę i kanalizacji wsi. W latach 2007–2013 był członkiem Rady ds. Gospodarki Wodno-Ściekowej przy Prezydencie Miasta Krakowa.

W 1987 r. otrzymał nagrodę zespołową Miasta Krakowa w dziedzinie nauki i techniki. W 2002 r. został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, a w 2009 r. otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej. Był 8-krotnie wyróżniony nagrodą Rektora Akademii Rolniczej/Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Za działalność społeczną w Stowarzyszeniu PZITS został odznaczony złotą odznaką honorową i złotą odznaką honorową z diamentem oraz medalem 90-lecia PZITS. W 2008 r. otrzymał godność członka honorowego tej organizacji.

Stan i potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej na terenach nieurbanizowanych w Polsce

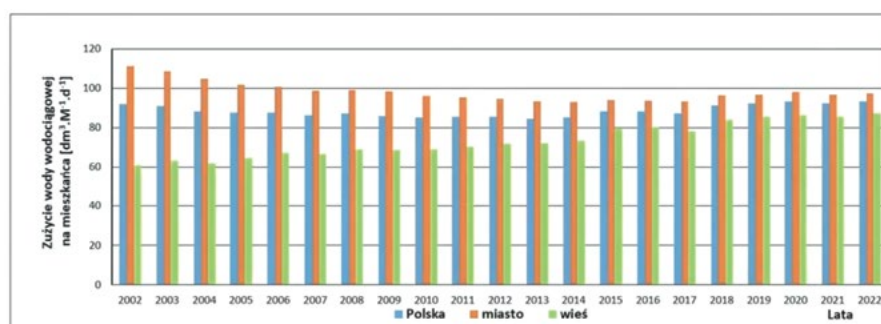
Wykład prof. dr. hab. inż. Jana Pawełka – doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

1. WPROWADZENIE

Wzrost zaopatrzenia wsi w wodę w Polsce, rozpoczęty w latach 70. XX w., spowodował wzrost objętości ścieków, bowiem po wybudowaniu systemu wodociągowego zużycie wody rośnie w większości przypadków aż ośmiokrotnie, a zatem mamy także do czynienia ze znaczną objętością ścieków. Rozwój infrastruktury obejmującej gospodarkę ściekową na terenach wiejskich został zdeterminowany przez akt prawny, którym była ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym. Ta ustawa bowiem zaliczyła do tzw. zadań własnych gminy m.in. sprawy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Bardzo ważnym czynnikiem rozwoju infrastruktury sanitarnej na terenach wiejskich było przystąpienie Polski w 2004 r. do Unii Europejskiej, które umożliwiło pozyskanie środków na jej budowę. Ja pomijam tu akty prawne, których było wiele na przestrzeni ostatnich 30 lat, a które były związane właśnie z rozwojem tych rozwiązań.

Wskaźnikiem charakteryzującym systemy wodociągowe, a równocześnie potrzeby w zakresie kanalizacji, jest objętość wody wodociągowej zużywanej przez jednego mieszkańca. Średnie zużycie wody w 2022 r. w miastach wyniosło 97,3 dm³ na mieszkańca, natomiast na wsi 87,1 dm³ na mieszkańca na dobę. I tu na tym wykresie (ryc. 1) pokazuję, jak na przestrzeni ostatnich 20 lat zmieniła się jednostkowe zużycie wody w Polsce,

Ryc. 1. Jednostkowe zużycie wody wodociągowej w Polsce w latach 2002–2022; źródło: GUS

z podziałem oczywiście na miasto i wieś, a wieś w szczególności, bo nas to interesuje. I chcę powiedzieć, że na wsi jednostkowe zużycie wody w ostatnim 20-leciu wzrosło o 41%, natomiast w mieście zmalało o 13%.

2. SPOSOBY USUWANIA ŚCIEKÓW Z POSESJI

Tyle tytułem wprowadzenia. W tej chwili przeszedłbym do stosowanych rozwiązań w usuwaniu ścieków z posesji. W usuwaniu ścieków na terenach wiejskich jest stosowana kanalizacja przyzagrodowa, tzw. systemy przydomowe, lub drugie rozwiązanie – wyprowadzenie ścieków z posesji do sieci kanalizacji zbiorowej. Na temat każdego z tych systemów chcę krótko powiedzieć, bo ta charakterystyka jest później ważna dla stanu oceny.

I na początek o kanalizacji przyzagrodowej. Tu wyróżniamy dwa rodzaje. Pierwsze to jest ze zbiornikami bezodpływowymi. To rozwiązanie polega

na gromadzeniu ścieków w szczelnych zbiornikach stanowiących funkcjonalne zakończenie instalacji kanalizacyjnej, a stamtąd następuje ich wywożenie taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. To rozwiązanie nie jest dobrym rozwiązaniem (to później jeszcze powiem), natomiast gdzie ono jest stosowane. Mianowicie wszędzie tam, gdzie budownictwo wyprzedza budowę sieci kanalizacji, a tak nie powinno być, lub – docelowo – na terenach o zabudowie rozproszonej, zamieszkiwanej sezonowo i tylko w soboty i w niedziele oraz tam, gdzie nie ma warunków do wybudowania oczyszczalni przydomowej.

Drugim rozwiązaniem, jeśli chodzi o kanalizację przyzagrodową, jest kanalizacja z oczyszczaniem ścieków na terenie nieruchomości. I tutaj to biologiczne oczyszczanie ścieków odbywa się za pomocą drenażu rozsączającego, filtrów gruntowych, reaktorów z osadem czynnym

i systemów hydrofitowych. Drenaż rozsączający wpisałem [na prezentacji] kolorem czerwonym, gdyż z tych rozwiązań jest to rozwiązanie najmniej dobre dla środowiska (tak bym powiedział), stąd powinniśmy zmierzać do ograniczenia drenaży rozsączających na korzyść innych rozwiązań. (Ono jest najtańsze, sprawiające najmniej kłopotów, wymagające najmniej zabiegów eksploatacyjnych, w związku z czym to ono zdominowało przydomowe oczyszczalnie). W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (1996), obowiązkiem gmin jest prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych oraz kontroli ich prawidłowej eksploatacji. Muszę powiedzieć, że z tym jest bardzo różnie, ale nie chcę tutaj tego tematu rozwijać.

Drugimi systemami jest kanalizacja zbiorowa, czyli z wielu budynków sprowadzamy ścieki do wspólnych przewodów i tym przewodem, kanałem ścieki są odprowadzane do oczyszczalni ścieków. I tutaj chcę wyróżnić trzy rozwiązania.

Pierwsze to jest kanalizacja grawitacyjna. Ona jest stosowana tam, gdzie są odpowiednie warunki wysokościowe osiedla, czyli można ścieki z budynków odprowadzić grawitacyjnie do oczyszczalni ścieków. Klasyczna kanalizacja grawitacyjna jest preferowanym rozwiązaniem tam, gdzie odległości między budynkami nie są zbyt duże. I mówi się, że to jest ekonomicznie uzasadnione do 50 m. (...).

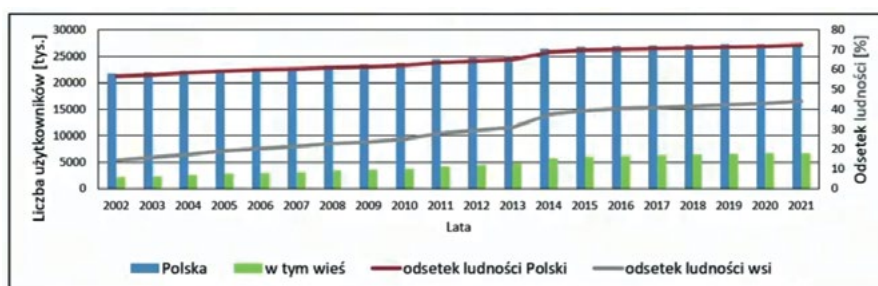
Drugim rozwiązaniem, mniej popularnym (bo tamten jest dominujący), jest system kanalizacji ciśnieniowej, który polega na zastosowaniu pompowni, które przetłaczają ścieki – najczęściej są to przepompownie w studzienkach, do których spływają ścieki grawitacyjnie z budynków, a tam zamontowane pompy wtłaczają ścieki do kanałów, gdzie pod ciśnieniem docierają one do oczyszczalni ścieków. Ta kanalizacja w stosunku do tej grawitacyjnej ma szereg wad, ja tylko wspomnę, że wymaga ona ciągłego dostarczania energii, wykonywania

regularnych przeglądów i konserwacji urządzeń.

Kolejnym rozwiązaniem, najrzadziej stosowanym, jest kanalizacja podciśnieniowa, która polega na tym, że w szczelnych przewodach zbiorczych panuje podciśnienie wytwarzane przez specjalne pompownie próżniowo-tłoczne. A zatem ścieki spływają z domów do studzienek, skąd później są wysysane poprzez zastosowanie odpowiedniego zaworu opróżniającego, bo w dalszej części kierunku przepływu ścieków jest podciśnienie. I w ten sposób ścieki dopływają do oczyszczalni. Ten rodzaj ma pewne ograniczone zasto-

duje wodociąg, to rośnie zużycie wody i rośnie liczba ścieków. Dopiero w zasadzie w latach 90. zaczęto w większym stopniu budować kanalizację. Oczywiście główną tego przyczyną był brak środków finansowych na budowę kanalizacji, bo ona jest znacznie droższa od systemu wodociągowego.

I tutaj na tym rysunku (ryc. 2) przedstawiam, jak zmieniła się liczba i odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na tle Polski. I chciałbym tylko powiedzieć (nie będę tego całego cytował), że na obszarach miejskich w okresie 21 lat nastąpił wzrost liczby ludności korzystającej

Ryc. 2. Liczba i odsetek ludności wsi korzystającej z sieci kanalizacyjnej na tle Polski; źródło: GUS

sowanie, bowiem może być stosowany dla terenów płaskich ze względu na ograniczone wytwarzanie podciśnienia.

3. STAN ROZWOJU SYSTEMÓW KANALIZACYJNYCH NA WSI

Tyle na temat charakterystyki systemów, które występują na wsi, a w tej chwili chciałbym przejść do rozwoju systemów kanalizacji.

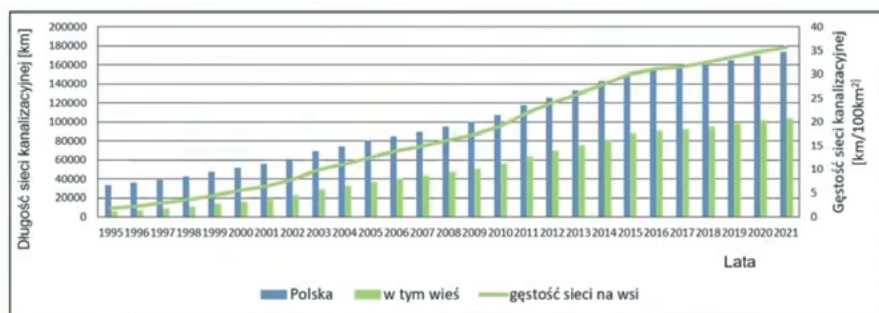
3.1 Kanalizacja zbiorcza

I zacznę tym razem od kanalizacji zbiorczych. A mianowicie z kanalizacją to było tak, że zaopatrzenie w wodę, spełniające powszechne oczekiwania mieszkańców, zdominowało rozwój wiejskiej infrastruktury wodno-ściekowej. Budowano wodociągi, a nie budowano kanalizacji. I tak było w zasadzie do lat 90. (od lat 70.). A przecież wiemy, że jak się wybu-

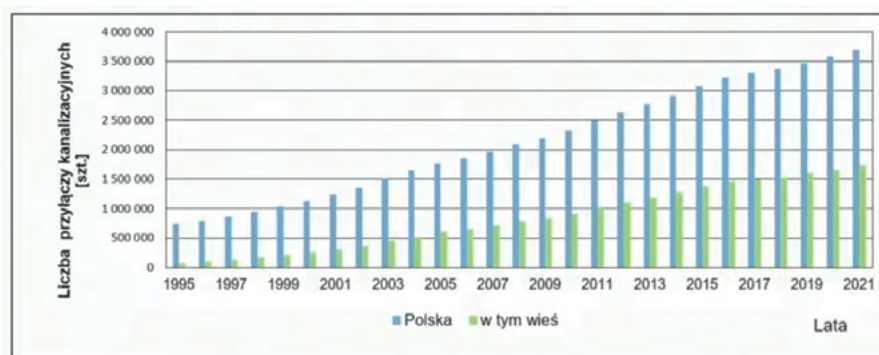
z kanalizacji z 14,2% do 43,9% w roku 2021, a zatem o 30%, gdzie w Polsce był to wzrost o 15,5%.

Wzrost liczby ludności korzystającej z kanalizacji wynikał z przyrostu długości sieci kanalizacyjnej. I tutaj (ryc. 3) pokazuję długość sieci kanalizacyjnej na wsi na tle Polski. Średni przyrost długości kanałów w latach 1995–2021 wynosił 5383 km, w tym na terenach wiejskich 3786 km. Co z tego wynika? To, że cały ten potencjał, jeśli chodzi o budowę kanalizacji, był w większym stopniu kierowany na wieś – tam są, czy były, ogromne potrzeby, bowiem 70% to właśnie była wieś.

Rozwój systemów kanalizacyjnych, długości przewodów, skutkowało wzrostem liczby przyłączy kanalizacyjnych, czyli liczby budynków podłączonych do kanalizacji zbiorczych. Średni roczny ich

Ryc. 3. Długość sieci kanalizacyjnej na wsi na tle Polski w latach 1995–2021; źródło: GUS

Ryc. 4. Liczba przyłączy kanalizacyjnych na wsi na tle Polski w latach 1995–2021; źródło: GUS

przyrost na wsi wynosił 63,6 tys. rocznie i stanowił wyraźnie ponad połowę nowo wybudowanych przyłączy w kraju. Największy przyrost zaobserwowano w 2011 (109 tys.), a najmniejszy w 1996 r. (24 tys.) – to były te pierwsze lata, kiedy zaczęto budować w takiej wyraźnie większej liczbie kanalizację na wsi.

3.2 Systemy bezodpływowe

No i w tej chwili chciałbym omówić systemy bezodpływowe. Niski dostęp

mieszkańców wsi do kanalizacji zbiorowej, jak wcześniej powiedziałem 43,9%, lokalizuje Polskę dopiero na 19. miejscu wśród krajów Unii Europejskiej. I stawia pytanie: co robią ze ściekami pozostali mieszkańcy? Częściowo wyjaśnia to tabela poniższa, która dotyczy systemów bezodpływowych odprowadzania ścieków. W tabelce (ryc. 5) pokazuję liczbę systemów przydomowych z podziałem na zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie.

Rok	Liczba systemów [tys.]	Zbiornik bezodpływowe		Przydomowe oczyszczalnie	
		Liczba [tys.]	%	Liczba [tys.]	%
2012	2 421	2 318	95	103	5
2017	2 354	2 121	90	233	10
2021	2 440	2 123	87	317	13

Ryc. 5. Liczba przydomowych systemów odprowadzania ścieków w Polsce

I widzimy, że zbiorników bezodpływowych mamy ponad 2 mln w Polsce. To jest zdecydowana przewaga i wysoki procent w stosunku do całości – całej liczby tych systemów. Natomiast przydomowe oczyszczalnie, których liczba rośnie, stanowią powyżej 10%. Jeśli byśmy w tym tempie je budowali, uwzględniając określone potrzeby, to mamy tutaj na sporo lat dużo do działania, bowiem w latach 2012–2017 budowano rocznie średnio 26 tys. przydomowego czyszczalni, w następnym okresie (2017–2021) już nieco więcej – 29 tys. rocznie. Oczywiście problem tkwi w środkach finansowych, myślę, że tutaj to finansowanie powinno być troszeczkę inaczej ustawione, ale nie chcę oczywiście na ten temat mówić, bo nie jest to tutaj moim celem.

3.3 Struktura mieszkańców wsi w świetle sposobu usuwania ścieków

I przeszedłbym w tej chwili do naświetlenia, jak wygląda struktura mieszkańców wsi w zależności od sposobu usuwania ścieków. Zrobiłem to, przeliczyłem to na podstawie danych, które podają roczniki statystyczne, traktując je jako źródło, no i co się okazało? W 2021 r., bo dla tego roku to zrobiłem, liczba ludności wtedy na wsi wynosiła 14 841 tys., liczba korzystających z kanalizacji, czyli z tego, można powiedzieć, najlepszego rozwiązania – 6 515 tys., liczba użytkowników szamb – 5 240 tys., liczba korzystających z przydomowej oczyszczalni – 783 tys. i mieszkańcy bez systemów kanalizacji – 2 299 tys. Co z tego wynika? Że mamy za dużo szamb, że mamy jeszcze bardzo dużą liczbę mieszkańców, którzy nie mają żadnego systemu kanalizacyjnego. Na pewno w tej grupie są ci, którzy w ogóle nie mają w domu łazienki, nie mają wewnętrznej instalacji w domu. I kolejne takie spostrzeżenie: mianowicie średnia roczna objętość ścieków odbieranych w 2020 r. ze zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na jeden zbiornik wynosiła 19,2 m³, co odpowia-

- Liczba ludności wsi w 2021 roku	14 841 tys.
- Liczba osób korzystających z kanalizacji	6 515 tys.
- Liczba użytkowników szamb	5 244 tys.
- Liczba korzystających z przydomowych oczyszczalni	783 tys.
- Mieszkańcy bez systemów kanalizacyjnych	2 299 tys.

Ryc. 6. Struktura mieszkańców wsi w świetle sposobu usuwania ścieków w 2021 r.; źródło: GUS

da 52,6 dm³ na dobę, a jeśli przeliczymy to na liczbę mieszkańców, to jest to 20,6 dm³ na mieszkańca na dobę.

No i co z tego wynika? Mianowicie na początku mówiłem, że średnie zużycie wody na wsi wynosi średnio 87,1 dm³, ścieków od nich jest tylko 20 l, i pytanie: co się dzieje z pozostałą objętością ścieków? Główna przyczyna to są nieszczelności tych zbiorników i być może znaczna część wywożona czy opróżniana jest w sposób nierejestrowany, niekontrolowany. Ktoś wylewa sobie to na pole lub wywozi tak półlegalnie gdzieś tam do oczyszczalni ścieków.

4. WYZWANIA I PROBLEMY DOTYCZĄCE SYSTEMÓW KANALIZACYJNYCH NA WSI

To tyle na temat stanu rozwoju, przeszedłbym w tej chwili do kolejnego punktu, mianowicie do wyzwań i problemów dotyczących systemów kanalizacyjnych na wsi. Stan gospodarki ściekowej na terenach nieurbanizowanych charakteryzuje wiele wskaźników. Ja tutaj wymieniam kilka (bo mam ograniczenia czasowe), które równocześnie są pewnego rodzaju wyzwaniem w kierunku dalszych zmian.

1. Niski poziom skanalizowania wsi – 43,90%.

2. Rozdrobniona struktura systemu i rozproszeni odbiorcy, czyli rozległe sieci – to generuje określone koszty związane z budową, a później z eksploatacją.

3. Średnia długość sieci kanalizacyjnej na jedno podłączenie domowe w 2021 r. wynosiła w Polsce 47,0 m, natomiast w mieście 35,6 m, a na wsi

60,0 m. Państwo wiedzą, że to już stawia pewne wymagania co do budowy i finansowania, bo na jeden dom przypada nam dużo, prawie dwukrotnie więcej niż w mieście.

4. Przewymiarowanie znacznej ich liczby. Głównie dotyczy to oczyszczalni, które są budowane na wsi, mniej kanalizacji.

5. Zbyt duży dopływ wód obcych do kanalizacji podwyższający koszty eksploatacji i zwiększający ładunki zanieczyszczeń odprowadzanych do ścieków.

6. Zbyt duża liczba zbiorników bezodpływowych i ich nieszczelność. To jest poważny problem.

7. Niezadowolający poziom monitoringu systemów, często niski poziom eksploatacji. Dotyczy to w szczególności systemów przydomowych – często wybudowanymi przydomowymi oczyszczalniami ścieków nikt się, mówiąc wprost, nie interesuje; idą tak, jak wtedy, gdy je wybudowano, bez doglądania i sprawdzania, czy poprawnie oczyszczają ścieki.

8. No i wysoki procent liczby mieszkańców wsi, którzy są bez jakichkolwiek systemów odprowadzania ścieków, to jest 15,5% mieszkańców na terenach wiejskich.

5. PODSUMOWANIE

Przechodzę do podsumowania. Będzie się ono składało z kilku punktów.

1. W Polsce występuje duża dysproporcja pomiędzy wyposażeniem w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Sytuacja ta wynika z wysokich kosztów budowy systemów kanalizacyjnych, a ponadto

sprawę potęguje rozproszona zabudowa, szczególnie w Polsce Wschodniej i Południowej. Na zachodzie Polski jest troszkę lepiej, czy – można powiedzieć – dobrze, jeśli chodzi o rozproszenie, ale nie o budowę kanalizacji.

2. Pozytywnym aspektem wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej jest zwiększenie nakładów na systemy kanalizacyjne, co powoduje ich dynamiczny rozwój. Jednak sytuacja będzie coraz trudniejsza. Dlaczego? Bo na początku budujemy tam, gdzie zabudowa jest bardzo zwarta, a odkładamy na później tereny o rozproszonej zabudowie, stąd dla tej samej liczby budynków trzeba przeznaczyć znacznie większe pieniądze.

3. Na terenach o rozproszonej zabudowie są realizowane indywidualne systemy odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, których liczba dynamicznie wzrasta (bo trzeba powiedzieć, że się buduje dużo). Należy w większym stopniu dążyć do zmniejszenia liczby szamb (powiedziałem, że to jest ponad 5 mln użytkowników) na rzecz przydomowych oczyszczalni. No i kolejna bolączka, że aktualnie ok. 2 300 tys. mieszkańców wsi jest bez jakichkolwiek systemów.

4. I ostatni punkt. Należy w dalszym ciągu prowadzić i rozwijać badania naukowe związane z doskonaleniem funkcjonowania małych przydomowych systemów oczyszczania ścieków i wprowadzać rozwiązania zastępujące szamba i drenaże rozsączające – i bardzo dobrym przykładem tego typu działań jest Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Katedra pana prof. Józwiakowskiego, my też [na URK] takie badania prowadzimy.

Opracowanie: Jacek Okarmus na podstawie zapisu wideo z 16 listopada 2023 r., opublikowanego na kanale YouTube Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (<https://www.youtube.com/watch?v=0zZJFqEZ-MA>),

Ilustracje pochodzą z prezentacji prof. Jana Pawełka

Prof. Janusz Żmija doktorem honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Warszawa, 21 listopada 2023 r.

Prof. Janusz Żmija – doktor honoris causa SGGW (po lewej) i prof. Michał Jerzy Zasada – rektor SGGW

21 listopada 2023 r. w Warszawie odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego **prof. dr. hab. inż. Januszowi Żmiji**, wybitnemu ekonomście rolnemu, doskonałemu znawcy problematyki ekonomiki i organizacji produkcji zwierzęcej, autorytetowi naukowemu w zakresie agrobiznesu i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich na arenie krajowej i międzynarodowej.

Prof. Janusz Żmija został uhonorowany przez Senat SGGW zaszczytnym tytułem doktora honoris causa w uznaniu zasług w kształceniu kadry i upowszechnianiu osiągnięć naukowo-badawczych z zakresu ekonomii rolnej i rozwoju wsi, wybitny wkład w rozwój wiedzy społeczno-ekonomicznej z zakresu ekonomii rolnej oraz wieloletnią twórczą współpracę z uczelnią, Instytutem Ekonomii i Finansów oraz Wydziałem Ekonomicznym.

W swoim przemówieniu rektor SGGW – **prof. dr hab. Michał Zasada** mówił: „Na karty historii naszej Alma Mater wpisujemy dziś nazwisko Pana Profesora Janusza Żmiji – uznanego naukowca, cenionego dydaktyka i wybitnego ekonomisty rolnego, znawcy problematyki ekonomiki i organizacji produkcji zwierzęcej. Jesteśmy zaszczytni, że Pan Profesor zgodził się przyjąć tytuł doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodar-

stwa Wiejskiego w Warszawie, przyznany uchwałą z 25 września br. przez Senat Akademicki naszej Uczelni na wniosek Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse, i tym samym dołączyć do społeczności naszej Uczelni jako jej honorowy przedstawiciel”.

Promotorem w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa był **dr hab. Mariusz Maciejczak, prof. SGGW,**

dyrektor Instytutu Ekonomii i Finansów, który zaprezentował zebrany sylwetkę i osiągnięcia naukowe oraz organizacyjne nominata.

Nowy doktor honoris causa SGGW wygłosił wykład pt. *Nauki ekonomiczno-rolnicze w środowisku krakowskim*.

Gratulacje doktorowi honoris causa złożyli m.in.: obecny na uroczystości rektor Uniwersytetu Rolniczego w Kra-

kowie – **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK**, były rektor URK – **prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**, dziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego – **prof. dr hab. inż. Bogdan Kulig**, a także przedstawiciele innych Uczelni, Alma Mater Profesora Janusza Żmiji oraz członkowie jego rodziny i przyjaciele.

Opracowanie: Izabella Majewska

Zdjęcia: Adam Mróz

Prof. Janusz Żmija – zyciorys

Janusz Jerzy Żmija urodził się 6 września 1949 r. w Rudnie. W 1968 r. ukończył Technikum Rolnicze w Nakle Śląskim. Studia na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie ukończył w 1973 r. i otrzymał tytuł magistra inżyniera rolnictwa. Następnie rozpoczął pracę jako asystent naukowo-dydaktyczny w Instytucie Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa Akademii Rolniczej w Krakowie. W tym okresie nawiązał współpracę naukową z prof. Tadeuszem Orkiszem z Instytutu Zootechniki w Balicach oraz z prof. Florianem Manieckim ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 1977 r. odbył u prof. Manieckiego 3-miesięczny staż naukowy związany z efektywnością ekonomiczną produkcji zwierzęcej, który zaowocował dalszą współpracą naukową w latach 1977–1985. W 1981 r. obronił rozprawę doktorską na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie, uzyskując stopień doktora nauk rolniczych. Po doktoracie kontynuował współpracę z Instytutem Zootechniki w Balicach oraz SGGW — prowadził granty badawcze, a także rozwijał działalność naukową, współpracując z uczelniami rolniczymi w Nitrze, Debreczynie i Keszthely.

W 1982 r. rozpoczął współpracę z Uniwersytetem w Rostocku (NRD),

w którym m.in. odbył 6-miesięczny staż naukowy. W 1992 r. na tej uczelni przeprowadził przewód habilitacyjny na podstawie rozprawy *Untersuchung zur Wirkung ausgewählter Einflussfaktoren auf die Effektivität der Produktion von Kuhmilch in der Republik Polen* i uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego ekonomii rolnej. Nostryfikacja habilitacji w Polsce przeprowadzona została przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Wniosek o nadanie tytułu profesora nauk ekonomicznych procedowany był na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW. Tytuł profesora nauk ekonomicznych przyznany został decyzją Prezydenta RP 19 kwietnia 2002 r. W 1997 r. Senat Akademii Rolniczej w Krakowie powołał prof. Janusza Żmiję na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 2005 r. na stanowisko profesora zwyczajnego.

Prof. Janusz Żmija od początku pracy w Akademii Rolniczej w Krakowie prowadził nie tylko działalność naukowo-dydaktyczną, ale zajmował też wiele stanowisk związanych z funkcjonowaniem macierzystej uczelni oraz innych instytucji. Był kierownikiem Zakładu Agrobiznesu, kierownikiem Katedry Zarządzania i Marketingu w Agrobiznesie, dyrektorem Instytutu Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami. Przez

dwie kadencje (1996–2002) pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich, a w latach 2002–2005 dziekana Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego. W latach 2005–2012 piastował stanowisko rektora Akademii Rolniczej (po zmianie nazwy w 2008 r. Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie). W latach 2012–2016 i 2016–2020 był członkiem Senatu AR/UR, pełniąc funkcję przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów. Obecnie przewodniczy Fundacji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz pełni funkcję dyrektora Europejskiego Centrum Badawczego Drobnych Gospodarstw Rolnych.

Profesor Janusz Żmija w 2008 r. został wybrany przez zgromadzenie ogólne na wiceprzewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich — pełnił tę funkcję do 2012 r. W latach 2014–2017 i 2018–2021 był członkiem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w której sprawował funkcję przewodniczącego Komisji Uprawnień Akademickich. W latach 2008–2021 był członkiem Rady Naukowej Instytutu Zootechniki PIB, członkiem Rady Naukowej Magurskiego Parku Narodowego oraz wiceprezydentem Visegrad University Association. W latach 1995–1997 był wiceprzewodniczącym Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu.

Prof. Janusz Żmija to wybitny ekonomista rolny, znawca problematyki ekonomiki i organizacji produkcji zwierzęcej, jak również uznany w kraju i za granicą autorytet naukowy w zakresie agrobiznesu i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Głównymi kierunkami badań naukowych Profesora są: organizacja oraz ekonomika chowu bydła mlecznego i mięsnego; rozwój gospodarstw rolnych poprzez działania grupowe producentów; ekonomiczno-organizacyjne aspekty produkcji zwierzęcej; problemy rozwoju małych (drobnych) gospodarstw rolnych; rozwój agrobiznesu i przedsiębiorczości na terenach wiejskich. Profesor kierował lub był głównym wykonawcą 21 projektów badawczych, aktywnie uczestniczył w kilkudziesięciu międzynarodowych konferencjach naukowych. Opublikował łącznie 285 prac naukowych, w tym: 179 oryginalnych prac twórczych (ok. 30% zagranicznych), 14 książek i skryptów, 78 innych publikacji. Wykonał ponad 100 ekspertyz i opinii.

Profesor Janusz Żmija był promotorem 142 prac magisterskich, 9 przewodów doktorskich, opiekunem 4 przewodów habilitacyjnych, recenzentem 29 przewodów doktorskich, recenzentem wydawniczym 6 rozpraw habilitacyjnych, recenzentem w 14 postępowaniach habilitacyjnych, recenzentem w 16 postępowaniach profesorskich oraz promotorem w 3 i recenzentem w 2 postępowaniach o nadanie tytułu doktora honoris causa. Został powołany przez Uniwersytet w Rostocku na zagranicznego recenzenta 2 prac doktorskich. Jest także recenzentem wydawniczym 14 monografii naukowych oraz kilkuset artykułów naukowych.

W okresie zaangażowania w sprawy gospodarcze kraju był prezesem Rady Nadzorczej Spółki Skarbu Państwa „Plantpol” z siedzibą w Zaborzu oraz członkiem Komitetu Sterującego przy Marszałku Województwa Małopolskiego. Współpracował także z ośrodkami doradztwa rolniczego, izbami rolniczy-

Prof. Janusz Żmija – doktor honoris causa SGGW wygłosił wykład pt. „Nauki ekonomiczno-rolnicze w środowisku krakowskim”

mi, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W uznaniu zasług otrzymał wyróżnienia i odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, Złoty Medal Pontyfikatu Jana Pawła II, Medal Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze, tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze oraz liczne nagrody ministra nauki i szkolnictwa wyższego oraz rektora AR w Krakowie za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną.

Prof. Janusz Żmija od kilku dziesięcioleci aktywnie i owocnie współpracuje z SGGW, w szczególności z przedstawicielami Wydziału Nauk Ekonomicznych, obecnie Instytutu Ekonomii i Finansów, w tym z: prof. Florianem Manieckim, prof. Wojciechem Ziętara, prof. Bogdanem Klepackim, prof. Henrykiem Runowskim, prof. Sławomirem Juszczykiem, dr. Józefem Żukiem. Był promotorem doktoratu honoris causa pracowników SGGW: prof. Wojciecha Ziętary i prof. Bogdana Klepackiego oraz przewodniczył procedurze nadania tej godności prof. Janowi Boczkowi. Wygłosił referaty

na licznych konferencjach i seminariach naukowych organizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW. Był recenzentem pracowników SGGW w postępowaniach doktorskich (3), habilitacyjnych (8), profesorskich (4) oraz o nadanie doktoratu honoris causa (1). Wielokrotnie wspierał zarówno pracowników jak i wydziały i całą uczelnię w realizacji licznych planów oraz zamierzeń.

Społeczność Instytutu Ekonomii i Finansów SGGW niezwykle ceni Pana Profesora Janusza Żmiję jako wybitnego naukowca, specjalistę ekonomii rolnej, autorytet w zakresie ekonomiki i organizacji produkcji zwierzęcej, uznanego dydaktyka i mentora, a także dobrego człowieka, który swoją mądrością i życzliwością dzieli się chętnie z innymi. Prof. Janusz Żmija jest żonaty od 1974 r.; z żoną Renatą mają dwóch synów: Jakuba i Dariusza oraz czworo wnucząt.

*Opracował:
dr hab. Mariusz Maciejczak, prof. SGGW
Katedra Ekonomiki i Organizacji
Przedsiębiorstwa
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego*

Nauki ekonomiczno-rolnicze w środowisku krakowskim

Wykład prof. dr. hab. inż. Janusza Żmiji – doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Właściwie zrozumienie miejsca i roli nauk ekonomiczno-rolniczych w środowisku krakowskim wymaga, jak się wydaje, ujęcia historycznego, gdyż to ono uwarunkowało owo *sui generis* charakteru rolnictwa, a co z tym związane swistości wyzwań badawczy. Podążając śladem krajów zachodniej Europy w Polsce w 1588 r. wydano pierwszy podręcznik z zakresu organizacji ekonomii rolnictwa, autorstwa **Anzelma Gostomskiego** pt. *Gospodarstwo*. W tym samym czasie Marcin Grosser opisał system gospodarowania chłopów na Śląsku, wskazując na ważność opłacalności produkcji i jej zbyt dla gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te charakteryzowały się wielostronnością, tzn. oprócz produkcji rolniczej, zajmowały się również produkcją uboczną, taką jak pszczelarstwo czy przetwórstwo drewna. Był to wiek XVI, zwany w historiografii złotym wiekiem, i słusznie, gdyż epoka Jagiellońska była czasem mlekiem i miodem płynącym. Niestety, po tym rozkwicie Polska chyliła się ku upadkowi. Uniesienia i euforie sukcesów musiała zastąpić żmudna praca organiczna, praca u podstaw. Lecz to dzięki niej nie daliśmy pogrześć mowy.

W XVIII w. na podkreślenie zasługuje postać **Krzysztofa Kluka** (1739–1796), księdza z Ciechanowa, oraz jego opracowanie o rolnictwie. Autor ten szerzył oświatę rolniczą, propagując gospodarkę płodozmianową oraz stosowanie nowych metod organizacji produkcji.

W XVII i XVIII w. nastąpił wyraźny postęp w technologii produkcji, a rolnictwo zaczęło być coraz bardziej wydajne. Postęp w rolnictwie polskim był w dużej

mierze efektem przyswajania sobie wiedzy i sposobów gospodarowania z krajów Europy Zachodniej. Można także zaobserwować, że w tym czasie początki doświadczeń naukowych prowadzone były w rolnictwie. Wprowadzenie nowych technologii i sposobów gospodarowania w rolnictwie napotykały jednak w większości opór szlachty i, szczególnie, niepiśmiennego chłopstwa. Do postępowo prowadzonych gospodarstw rolnych można zaliczyć gospodarstwa prowadzone przez **Dezyderego Chłapowskiego** (1788–1879), który opracował podręcznik *O rolnictwie*, gdzie przedstawił sposoby gospodarowania w Anglii, które zastosował w swoim gospodarstwie.

Na uwagę zasługuje także działalność **Michała Oczapowskiego** (1788–1854), który w swoim 12-tomowym opracowaniu pt. *Gospodarstwo wiejskie* przedstawił role i zadania działów gospodarstwa wiejskiego, w tym ekonomiki rolnictwa, w poprawie efektywności gospodarowania.

Zorganizowane nauczanie oraz kształcenie akademickie w zakresie rolnictwa początkowo miało charakter przekazywania wiedzy i umiejętności praktycznych mających na celu poprawę gospodarowania i produktywności. Powstała 250 lat temu Komisja Edukacji Narodowej proponowała wprowadzenie nauczania rolnictwa we wszystkich typach szkół, co miało przyczynić się do postępu i pozytywnych przemian na wsi. Zamierzenia te nie zostały jednak zrealizowane w pełni, gdyż naukę rolnictwa wprowadzono jedynie do szkół średnich. Komisja Edukacji Narodowej zainicjowała w 1780 r. reformę Akademii Krakowskiej i powo-

łanie katedry rolnictwa. Utworzenie tej katedry w Akademii Krakowskiej nastąpiło dopiero w 1806 r. i funkcjonowała ona tylko trzy lata. Trzy lata wcześniej, w 1803 r., utworzono na Uniwersytecie Wileńskim Katedrę Gospodarstwa Wiejskiego, która swoją działalność prowadziła tylko do roku 1833. Od 1820 r. zaczął działać w Marymoncie koło Warszawy Instytut Agronomiczny, w którym od 1840 r. wprowadzono kształcenie na Wydziale Rolniczym i Leśnym. Po licznych reformach Instytut ten przeniesiono do utworzonego w Puławach Instytutu Politechnicznego i Rolniczo-Leśnego.

W 1906 r. przy Towarzystwie Kursów Naukowych w Warszawie działał Wydział Rolniczy, przekształcony następnie w Wyższą Szkołę Rolniczą, a od 1920 r. Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego. W Krakowie w 1890 r. utworzono studium rolnicze na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Poza Krakowem i Warszawą kształcenie rolnicze na przełomie XIX i XX w. wprowadzono także w Wyższej Szkole Rolniczej w Dublanach, która w 1901 r. zmieniła nazwę na Akademię Rolniczą, oraz w Wyższej Szkole Rolniczej w Żabikowie pod Poznaniem, ale ona tam krótko funkcjonowała w latach 1870–1876.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. przystąpiono do odbudowy bazy i kształcenia rolniczego na poziomie akademickim. Odbывало się ono w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, na Uniwersytecie Jagiellońskim w Studium Rolniczym, przekształconym następnie w Wydział Rolniczy, w Akademii Rolniczej w Du-

Prof. Janusz Żmija wygłasza wykład w auli SGGW

blanach na Wydziale Rolniczo-Leśnym, który zaczął funkcjonować od 1919 r., włączonym następnie do Politechniki Lwowskiej. Dość wspomnieć, że tam właśnie – na politechnice Lwowskiej rozwinęła się lwowska szkoła matematyczna, której przedstawiciele: Stefan Banach czy Stanisław Ulam dosłownie zmienili świat.

Po zakończeniu II wojny światowej przystąpiono do organizacji szkolnictwa w nowych granicach państwa i chociaż wówczas Dubliny, Lwów i Wilno znalazły się poza Polską, to jednak kadra naukowa przeniesiona została na tzw. ziemie odzyskane i stanowiła zaczątek rozwoju takich ośrodków akademickich jak Wrocław, Gliwice czy Poznań. Wielu uczonych jednak wybrało również Kraków, nadając mu nowego dynamizmu i znaczenia. Chcąc stworzyć nową sięć rolniczego kształcenia akademickiego, w roku 1953 wyodrębniono z Uniwersytetu Jagiellońskiego Wyższą Szkołę Rolniczą w Krakowie (w tym roku obchodziliśmy jubileusz 70-lecia autonomicznej działalności naszej Alma Mater).

Na podkreślenie transformacji społeczno-gospodarczej zapoczątkowanej

w 1989 r. uczelnie o profilu rolniczym zaczęły poszukiwać również dla siebie nowego miejsca w strukturze nauki i edukacji akademickiej. Część uczelni zaczęła się łączyć, inne, pozostając samodzielne, zmieniły swój status akademicki. W 2008 r. Akademia Rolnicza w Krakowie zmieniła nazwę na Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Początki rozwoju nauk ekonomiczno-rolniczych w środowisku krakowskim związane są z chwilą tworzenia towarzystw i stowarzyszeń naukowych, do których należeli bardziej światli ziemianie, mający praktyczną i naukową wiedzę o gospodarce rolnej, często zweryfikowanej przez kształcenie i staże zagraniczne. Szczególny rozwój nauk rolniczo-ekonomicznych nastąpił w środowisku krakowskim z chwilą utworzenia w 1890 r. Studium Rolniczego przy Wydziale Filozoficznym na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pierwszym profesorem w nowo utworzonym Studium Rolniczym był **Władysław Lubomęski** (1841–1907), wcześniej zatrudniony w Wyższej Szkole Rolniczej w Dublinach. Z chwilą przejścia do Krakowa otrzymał nominację na profesora w Katedrze Zarządzania

Gospodarstwa Wiejskiego. Prowadził badania naukowe dotyczące organizacji gospodarstw rolnych i ekonomiki rolnictwa. Dużą uwagę zwracał na kształcenie praktyczne i upowszechnianie wiedzy i nowości technologicznych wśród właścicieli. Następcą profesora Lubomęskiego był profesor Stefan Surzycki, organizator i pierwszy dziekan Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego (w 1923 r. ten wydział powstał). Wielki patriota, walczący o niepodległość Polski, profesor ekonomii rolniczej; wydłużył okres studiów z trzech do czterech lat. W ramach wydziału utworzył specjalność ekonomiczno-spółdzielczą. W 1924 r. zorganizował wyższy naukowy kurs-spółdzielczy jako pierwszą szkołę tego typu w Europie.

Następcą profesora Sużyckiego był **prof. Stefan Schmidt**, który w 1933 r. objął na Uniwersytecie Jagiellońskim kierownictwo Katedry Ekonomiki Rolnej. Aresztowany w ramach Sonderaktion Krakau 6 listopada 1939 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim przez Niemców, wywieziony do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen. Miał to szczęście, że powrócił stamtąd (znał biegle język niemiecki, bo studiował w Halle). Od 1956 do 1960 r. kierownik Katedry Statystyki Matematycznej WSR w Krakowie. (Tu należy wspomnieć, że w latach 1950–1953 profesor był bez pracy z powodów stricte politycznych). Wybitny profesor statystyki matematycznej, ekonomii, polityki rolnej, taksacji.

Chciałbym Państwu teraz przedstawić niektórych pracowników naukowych krakowskiej uczelni rolniczej, którzy w mojej opinii przyczynili się do rozwoju nauk ekonomiczno-rolniczych.

Nie podaje tu grupy młodych, bardzo zdolnych pracowników, którzy obecnie tworzą dopiero historię. Należy tu wymienić pana **prof. Tadeusza Rychlika**, który pracę naukową rozpoczął w Katedrze Polityki Agrarnej na Uniwersytecie Jagiellońskim w roku 1950, później w Wyższej Szkole Rolniczej Kra-

kwie pracował w latach 1953–1960. Następnie przeszedł do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, gdzie pracował do emerytury. Ekonomista rolnictwa, prowadził badania dotyczące gospodarki ziemią i ustroju rolnego. W czasie okupacji aktywnie uczestniczył w ruchu oporu, był więźniem obozów koncentracyjnych.

Następną znaczącą postacią środowiska krakowskiego jest pan **profesor Józef Kubica**. Dziekan Wydziału Rolniczego UJ w latach 1951–1953, organizator i pierwszy rektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie w latach 1953–1962. Organizator i przewodniczący Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich Polskiej Akademii Nauk. Miałem tę przyjemność, że profesor przyjmował mnie do pracy. Człowiek wielkiej energii i pasji, badacz gospodarstw rolnych terenów górskich i podgórszych, wspaniały przełożony, dobry człowiek.

Do znaczących postaci zajmujących się ekonomiką rolnictwa zaliczam **doc. Józefa Martynę**, dyrektora Instytutu Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa, prorektora Akademii Rolniczej w latach 1976–1982. Profesor zajmował się specjalizacją gospodarstwa oraz ekonomiką produkcji zwierzęcej. Zabiegał o rozwój nauk ekonomiczno-rolniczych oraz o jakość procesu dydaktycznego w Akademii Rolniczej w Krakowie. On właśnie był takim pionierem, który natchnął nas, żebyśmy te nauki rozwiali. Był promotorem mojej pracy doktorskiej. Zmarł nagle i przedwcześnie w 1982 r.

W naukach z zakresu ekonomii jest cała grupa wybitnych postaci. [Z grupy tej] podaję tylko dwóch. Pan **Prof. Jan Czarkowski** kierował w latach 1957–1969 Katedrą Ekonomii Politycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz w Wyższej Szkole Rolniczej (pracował tu i tu). Wybitny naukowiec o bardzo bogatych kontaktach międzynarodowych. Prowadził badania w wielu dziedzinach, w tym historii myśli ekonomicznej, polityki pieniężnej, teorii holizmu, struktur

przestrzennych regionów, prognozowania. I z tej grupy ekonomii chciałbym przedstawić Państwu pana **prof. Jana Siekierskiego** (ur. w 1939 r.), kierownika Katedry Ekonomii Akademii Rolniczej w Krakowie i Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w latach 1982–2009. Zainteresowania naukowe profesora to teorie ekonomii i gospodarki rynkowej, procesy transformacji, system gospodarki. Promotor rozwoju nauk ekonomicznych na naszej uczelni. Przyczynił się do tego, że te nauki ekonomiczne zaczęły się dobrze i prawidłowo rozwijać.

Proszę Państwa, w grupie ekonomii społecznej chciałbym Państwu przedstawić **pana prof. Franciszka Kolbusza** (1929–2015), bardzo znanego w latach 70. ekonomistę, współpracującego z rządem, dyrektora Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych Akademii Rolniczej w Krakowie w latach 1968–1978, łączył działalność naukowo-dydaktyczną z działalnością społeczną i państwową. Jego zainteresowania naukowe to ekonomika rolnictwa, polityka rolna, rynek rolny, bankowość, spółdzielczość.

Do tej grupy ekonomii społecznej zaliczam również osobę pana **prof. Stanisława Moskala** (1935–2019), który również wpłynął na rozwój tych nauk ekonomiczno-rolniczych w środowisku krakowskim. Absolwent socjologii na Uniwersytecie Jagiellońskim i rolnictwa w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, kierownik Zakładu Socjologii i Rozwoju Wsi (1994–2004) Akademii Rolniczej. Kilkanaście lat pracował w Algierze. Jego zainteresowania naukowe to socjologia wsi i przemiany społeczne w rejonach górskich. Wybitny znawca góralszczyzny i kultury górali. (Na podkreślenie zasługuje to, że profesor sam dość często jechał w teren i prowadził własne badania).

Do grupy [osób] związanych z ekonomiką rolnictwa, ale bardziej ze statystyką matematyczną chciałbym tu przedstawić sylwetkę pana **prof. Karola Kukuły** (ur. w 1948 r.), który przeszedł do nas, do

Akademii Rolniczej z Akademii Ekonomicznej i istotnie wzmocnił nasze środowisko naukowe. Kierownik Katedry Statystyki Matematycznej AR i UR w latach 1982–2018). Jego zainteresowania naukowe to statystyczna analiza struktur ekonomicznych i wielowymiarowa analiza porównawcza.

Chciałbym tu z tych młodych (młodych jak młodych), ale pan profesor Wiesław Musiał, który jest tu z nami na sali, który (po prostu) był kierownikiem Katedry Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa, następnie dyrektorem Instytutu Ekonomicznego Społecznego Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Rolniczego w latach 2022–2021. Również wpłynął na rozwój nauk ekonomicznych w naszym środowisku. Pracownik i członek Rady Naukowej Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, członek Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN od 2020 r. Jego główne zainteresowania to: ekonomika gospodarstw rolnych, rolnictwo terenów górskich, polityka gospodarcza, wspólna polityka rolna Unii Europejskiej.

Jako ostatnią grupę chcę przedstawić doradztwo. I tutaj osobą, która się wybiła i wybiła w doradztwie rolniczym, jest **dr hab. inż. Józef Kania, prof. URK**, zresztą doktor habilitowany nauk ekonomicznych tej uczelni, kierownik Zakładu Doradztwa Rolniczego, a następnie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Doradztwa Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Rolniczego w latach 1992–2020. Prodziekan ds. ekonomii zarządzania Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego. Należy tutaj zaznaczyć, że był założycielem i jest obecnie prezesem Małopolskiego Towarzystwa Doradztwa Rolniczego, które od 1993 r. do chwili obecnej funkcjonuje. Zainteresowania naukowe profesora to ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych, doradztwo rolnicze, ekonomia integracji europejskiej.

W Krakowie problematyką ekonomiczno-rolniczą związaną z problemami rozwoju obszarów wiejskich czy socjolo-

gią wsi zajmowali się także inni pracownicy nauki. Przykładowo na Uniwersytecie Jagiellońskim geografią gospodarczą i rozwojem terenów wiejskich zajmował się prof. dr hab. Czesław Guzik, a socjologią wsi – prof. dr hab. Lucian Kocik. Sociologią wsi na Uniwersytecie Jagiellońskim zajmuje się aktualnie prof. dr hab. Krzysztof Gorlach oraz dr hab. Piotr Nowak, prof. UJ. Na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie w mniejszym lub większym zakresie badania ekonomiczno-rolnicze prowadzą prof. dr hab. Kazimierz Zieliński, prof. dr hab. Krzysztof Firlej i dr hab. Dariusz Żmija, prof. UEK (mój syn) oraz kilku młodych pracowników naukowych. Współpraca naukowa pomiędzy krakowskimi ośrodkami naukowymi przebiega dobrze, przyczyniając się do rozwoju tych nauk.

Podsumowując rozwój nauk ekonomiczno-rolniczych w środowisku krakowskim, można stwierdzić, że okresem niekorzystnym były czasy stalinizmu w Polsce, kiedy to zwalniano pracowników naukowych ze względów politycznych. Przykładem tego jest prof. **Stefan Schmidt**, ale również pan **doc. Pocięj**, którego tu nie wymieniłem. Wybitny uczony, pan prof. Stefan Schmidt, został w tym czasie zwolniony. Również stagnacja w rozwoju badań naukowych wystąpiła na początku lat 80. ubiegłego wieku, po stanie wojennym. Transformacja społeczno-gospodarcza, zapoczątkowana w 1989 r., przyniosła ożywienie współpracy międzynarodowej oraz zwiększyła aktywność w badaniach naukowych. Na ożywienie badań oraz wprowadzenie nowego kierunku studiów, w tym szczególnie ekonomicznych, znaczący wpływ miało wprowadzenie w Polsce zasad gospodarki rynkowej oraz stowarzyszenie Polski z Unią Europejską. Znaczący wpływ na rozwój w krakowskim środowisku nauk ekonomiczno-rolniczych miało powołanie w Akademii Rolniczej, a następnie na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie specjalności agroeconomia, a później kierunków: ekonomia

W uroczystości udział wziął m.in. dr hab. inż. Józef Kania, prof. URK – kierownik Zakładu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Doradztwa Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Rolniczego w latach 1992–2020, prezes Małopolskiego Towarzystwa Doradztwa Rolniczego

i zarządzanie. W wyniku zmian programowych w dydaktyce oraz strukturze organizacyjnej Wydział Rolniczy zmienił nazwę w 2002 r. na Wydział Rolniczo-Ekonomiczny. W latach 2012–2015 nastąpił w Akademii Rolniczej w Krakowie, a następnie na Uniwersytecie Rolniczym dynamiczny rozwój nauk ekonomicznych, co skutkowało przyznaniem w 2015 r. Wydziałowi Rolniczo-Ekonomicznemu uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, a po zmianie ustawy – w dyscyplinie ekonomia i finanse. Rozwój nauk ekonomicznych w Akademii Rolniczej i na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie był możliwy przy współpracy i wsparciu naukowym Wydziału Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

I tu, Panie Rektorze, chcę znów podziękować za to wsparcie, bo ta współpraca układała się, bym powiedział, idealnie, bardzo dobrze. Podjęcie ważnych dla nauki i gospodarki narodowej problemów wpłynęło na rozwój nauk ekonomiczno-rolniczych oraz współpracę

z praktyką gospodarczą. W większości badania naukowe dotyczyły problemów terenów wiejskich Polski Południowej i Południowo-Wschodniej, w tym szczególnie rozwoju wsi i rolnictwa rozdrobionego. Mając na względzie aktywizację badań naukowych oraz współpracę z instytucjami gospodarki narodowej, w tym żywnościowej, utworzono w roku 2012 na Uniwersytecie Rolniczym Europejskie Centrum Badawcze Drobnych Gospodarstw Rolnych. Centrum oprócz organizowania corocznych konferencji podejmuje się badań ważnych i aktualnych problemów drobnych gospodarstw rolnych oraz szkolenia w zakresie postępu naukowo-technicznego w rolnictwie. Chcę tu podkreślić, w obecności Pana Rektora, że uczelnia moja bardzo dobrze współpracuje z gospodarką narodową – staramy się pomagać w rozwiązywaniu problemów nie tylko rolnictwa, ale w ogóle szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich. Centrum to, kierowane przeze mnie, przez wiele lat wydawało tzw. kwartalnik „Problemy drobnych gospodarstw rolnych”, a obecnie mono-

grafie związane z problemami rolnictwa rozdrobionego. Pracownicy jednostek ekonomicznych Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie wykazują dużą aktywność ukierunkowaną na przekazywanie wiedzy i innowacji dla praktyki gospodarczej oraz współpracę z instytucjami okołorolniczymi krajowymi i zagranicznymi. Znaczące sukcesy na tym polu posiada również Małopolskie Stowarzyszenie Doradztwa Rolniczego, którego siedzibą jest Uniwersytet Rolniczy w Krakowie. Sto-

warzyszenie jest samodzielną instytucją, ale bardzo ściśle współpracuje z uczelnią. Stanowi ona pomost pomiędzy uczelnią a praktyką gospodarczą, wdrażając osiągnięcia nauki do obszarów wiejskich oraz wsi. Jest jednostką, która zrzesza i współpracuje z ośrodkami doradztwa rolniczego nie tylko Polski Południowej, ale w ogóle w skali całego kraju. Powiedziałem, założycielem jest **pan prof. Józef Kania**.

Proszę Państwa, tak oto czerpiąc z dorobku wielu pokoleń uczonych, trwa w

krakowskim ośrodku rozwój nauk ekonomiczno-rolniczych (raz szybszy, raz wolniejszy, ale on następuje), który przyczynia się do rozwoju obszarów wiejskich, w tym poziomowi życia ich mieszkańców.

*Opracowanie: Jacek Okarmus
na podstawie zapisu wideo z 21
listopada 2023 r., opublikowanego
na kanale YouTube SGGW w
Warszawie (<https://www.youtube.com/watch?v=b6MyxQaAoWA>)
Zdjęcia: Adam Mróz*

URK będzie współpracował z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Krakowie

Kraków, 6 listopada 2023 r.

6 listopada 2023 r. **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor Uniwersytetu Rolniczego** i **dr hab. Wojciech Cyrul, prof. UJ – dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie** podpisali list intencyjny dotyczący współpracy obu jednostek.

W ramach prowadzonych działalności obie jednostki dążyć będą do współpracy badawczej w zakresie szkoleń z chirurgii endoskopowej z wykorzystaniem medycyny robotycznej na modelach zwierzęcych. Celem współpracy jest zarówno podnoszenie kwalifikacji praktycznych personelu medycznego szpitala, jak i zdobywanie nowoczesnej i innowacyjnej wiedzy przez kadry obu stron umowy.

Współpraca ma obejmować m.in. identyfikację możliwych do wprowadzenia rozwiązań z zakresu szkoleń w chirurgii endoskopowej z wykorzystaniem medycyny robotycznej i określenia potrzeb inwestycyjnych dla wdrożenia tych rozwiązań w obu podmiotach, a także wspólne poszukiwanie możliwości pozyskania

Rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK oraz Dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie, dr hab. Wojciech Cyrul, prof. UJ podpisują umowę o współpracy; fot. Jacek Okarmus

środków finansowych (m.in. środków europejskich, rządowych, ministerialnych oraz samorządowych) dla szkoleń z zakresu chirurgii endoskopowej z wykorzystaniem medycyny robotycznej.

Dodatkowo mają zostać podjęte działania mające na celu wdrożenie nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań wyko-

rzystywanych przy kształceniu kadry w zakresie najnowszych technologii biomedycznych, optymalnego wykorzystania własnych zasobów lokalowych, sprzętowych, a także personalnych.

Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie to największa placówka pediatryczna na południu Polski. Jest podmiotem

leczniczym o najwyższym stopniu referencyjności, udzielającym specjalistycznych świadczeń pacjentom pediatrycznym, w powiązaniu z realizacją zadań z zakresu przygotowania osób do wykonywania zawodu medycznego i kształcenia osób wykonujących zawód medyczny.

Opracowanie: dr inż. Izabella Majewska

Zainicjowano współpracę z powiatem gorlickim

Kraków, 17 listopada 2023 r.

17 listopada w gabinecie rektora Uniwersytetu Rolniczego zawarto umowę o współpracy między Uczelnią a Powiatem Gorlickim. Na dokumencie podpisy złożyli: w imieniu URK jego rektor – **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK**, a z ramienia Powiatu Gorlickiego starosta **Maria Gubała**. W spotkaniu udział wzięli również: **dr hab. Wioletta Knapik, prof. URK** – kierownik Obserwatorium Rozwoju i Dziedzictwa Kulturowego Regionów Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i **Adam Urbanek** – członek zarządu Powiatu Gorlickiego.

Celem umowy jest podjęcie długookresowej współpracy na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego powiatu gorlickiego oraz promocji Uniwersytetu Rolniczego. Współpraca będzie dotyczyć przede wszystkim:

- współpracy w ramach projektu realizowanego przez Obserwatorium Rozwoju i Dziedzictwa Kulturowego URK z programu pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” (ogłoszonego przez Ministra Edukacji i Nauki) pt.: „Włączenie zanikającego dziedzictwa kulturowego do innowacyjnej strategii rozwoju obszarów wiejskich”; współpraca dotyczy m.in. wykorzystania platformy internetowej RuralStrateg do promocji powiatu gorlickiego;

- podjęciu działań mających na celu powołanie zespołu składającego się z przedsta-

Od lewej: dr hab. Wioletta Knapik, prof. URK – kierownik Obserwatorium Rozwoju i Dziedzictwa Kulturowego Regionów Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor Uniwersytetu Rolniczego, Maria Gubała – starosta gorlicki i Adam Urbanek – członek zarządu Powiatu Gorlickiego; fot. Adam Mróz

wicieli Starostwa Powiatowego w Gorlicach i URK, zajmującego się opracowywaniem strategii promocji powiatu gorlickiego.

W ramach długookresowej współpracy strony porozumienia postanawiają wspólnie realizować konferencje, kongresy, debaty i inne spotkania naukowe oraz popularno-naukowe, różne formy edukacji społeczności lokalnych, działania na

rzecz wspierania i propagowania lokalnego dziedzictwa kulturowego, działania w zakresie integrowania środowisk naukowych i pozanaukowych (gospodarczych, politycznych, kulturowych, przedstawicieli społeczności, itp.), działania promujące i upowszechniające swoje osiągnięcia.

*Opracowanie:
dr Izabella Majewska*

Pierwsza doktorantka zakończyła kształcenie w Szkole Doktorskiej URK

Kraków, 17 listopada 2023 r.

Mgr inż. Magdalena Janik – asolwentka Szkoły Doktorskiej URK w towarzystwie (od lewej): dr. hab. Karena Khachatryana, prof. URK – promotora rozprawy doktorskiej, dr. hab. inż. Sylwestra Tabora, prof. URK – rektora URK i prof. dr. hab. inż. Zygmunta M. Kowalskiego – dyrektora Szkoły Doktorskiej URK; fot. Jacek Okarmus

17 listopada w Sali Senackiej Collegium Godlewskiego odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Szkoły Doktorskiej. Wzięli w nim udział **JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK**, prorektor ds. współpracy z zagranicą **prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman**, dziekan Wydziału Technologii Żywności **prof. dr hab. Aleksandra Duda**, koordynator dyscypliny technologia żywności żywienia **dr hab. inż. Marcin Łukasiewicz**, **prof. URK**, promotor rozprawy doktor-

skiej **dr hab. Karen Khachatryan, prof. URK**, oraz członkowie Rady Szkoły Doktorskiej.

Rektor wraz z dyrektorem Szkoły Doktorskiej – **prof. dr. hab. inż. Zygmuntem M. Kowalskim** wręczyli dyplom ukończenia Szkoły Doktorskiej **mgr inż. Magdalenie Janik**, doktorantce, która jako pierwsza w czteroletniej historii szkoły ukończyła kształcenie, składając rozprawę doktorską pt. *Otrzymywanie i właściwości aktywnych folii biodegrado-*

walnych na bazie polisacharydów wzbogaconych bioaktywnymi dodatkami jako powłok opakowaniowych do wydłużenia trwałości żywności.

Serdecznie gratulujemy doktorantce-absolwentce i życzymy dalszych sukcesów naukowych, a zwłaszcza szybkiego uzyskania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych. Gratulujemy również promotorowi pracy, panu dr. hab. Karenowi Khachatryanowi, prof. URK.

Tekst: mgr inż. Joanna Krużel

Informacja z przebiegu obrad Senatu URK

Posiedzenie 20 grudnia 2023 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **Jadwiga Mróz** – emerytowany pracownik Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, **mgr inż. Maria Mazgaj** – emerytowany pracownik Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, **prof. dr hab. inż. dr h. c. Andrzej Hopfer** – doktor honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie, wieloletni rektor i prorektor Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Senat uczcił ich pamięć chwilą ciszy.

Rektor poinformował, że:

- 6 listopada 2023 r. **Rektor dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK** oraz **dr hab. Wojciech Cyrul, prof. UJ** – Dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie, , podpisali list intencyjny o współpracy obu jednostek. W ramach prowadzonych działalności, obie jednostki dążyć będą do współpracy badawczej w zakresie szkoleń z chirurgii endoskopowej z wykorzystaniem medycyny robotycznej na modelach zwierzęcych;
- 16 listopada br. tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie otrzymał **prof. Jan Pawełek**;
- 20 listopada podczas Prologu OEESU na scenie Małopolskiego Ogrodu Sztuki podpisany został Pakt dla przestrzeni;
- 21 listopada br. tytuł doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie otrzymał **prof. Janusz Żmija**;
- 7 grudnia 2023 r. **Rektor dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK**, odebrał z rąk **Krzysztofa Szczuckiego** – Ministra Edukacji i Nauk Złoty Medal *Sapientia et Veritas* za szczególne zasługi dla szkolnictwa wyższego i nauki, w tym za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej;
- 7–8 grudnia 2023 r. w SGGW **Rektor** uczestniczył w posiedzeniu Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych (KRURiP). Głównymi tematami były: programy sieciowe realizowane wspólnie przez uczelnie zrzeszone w KRURiP, ewaluacja oraz finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego;
- 14 grudnia 2023 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego odbyło się spotkanie partnerów sieci NEREUS organizowane we współpracy z Przedstawicielstwem Województwa Małopolskiego w Brukseli oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego;
- Uniwersytet Rolniczy w Krakowie otrzymał nagrodę Elsevier Research Impact Leaders Award 2023 w kategorii Agricultural Sciences za znaczący postęp w publikowaniu dla nauk rolniczych w Polsce;
- laureatką Nagrody Miasta Krakowa i Mecenasów Kultury Krakowa w dziedzinie Nauka i technika została **dr hab. inż. Katarzyna Wolny-Koładka, prof. URK**, z Wydziału Rolniczo-Ekonomiczny URK. Pani profesor zajmuje się szeroko rozumianą mikrobiologią środowiskową, w tym badaniami dotyczącymi m.in. analizy zagrożeń mikrobiologicznych występujących na terenie Zalewu w Nowej Hucie oraz oceny oddziaływania na ludzi i środowisko uruchomionej tan niedawno tężni solankowej;
- podczas X edycji Polskiego Kongresu Przedsiębiorczości Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zostało uhonorowane Nagrodą Innowacyjności 2023;
- zespół badawczy pod kierownictwem **dr hab. inż. Agnieszki Józefowskiej, prof. URK**, z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego otrzyma 946 720 zł na realizację projektu „SoilRise: Podnoszenie świadomości na temat różnorodności biologicznej gleby i zwiększanie liczby monitorowanych miejsc przez studentów w ramach obywatelskiej nauki” w ramach konkursu Europejskiego Partnerstwa na rzecz Bioróżnorodności - Biodiversa+;
- **prof. Jarosław Socha** został członkiem redakcji (editorial board) czasopisma „Forest Ecology and Management”, które jest jednym z najbardziej renomowanych czasopism naukowych z zakresu nauk leśnych na świecie;
- pracownicy Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zostali członkami Komitetów Naukowych Polskiej Akademii Nauk i rozpoczynają swoją kadencję w 2024 r. (**pełna lista na s. 24**);
- Uczelnia podpisała umowy o współpracy z Zespołem Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini oraz z Katolickim Centrum Edukacyjnego Caritas Archidiecezji Krakowskiej, a także porozumienie o współpracy z firmą VOX Futuri P.S.A. z siedzibą w Lublinie;
- siatkarki z AZS Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odniosły historyczny sukces podczas XIV Ogólnopolskich Igrzysk Studentów I Roku, zdobywając 1. Miejsce w klasyfikacji drużynowej oraz 3. Miejsce w klasyfikacji generalnej;

• podczas 7. Spotkania Muzyk Podhalańskich „Dziadońcynie Granie” w Bukowinie Tatrzańskiej 1. miejsce zajął Studencki Zespół Góralski „Skalni” w składzie: **Paweł Majerczyk** – prym, **Jan Michałczak** – sekund, **Bartłomiej Haładyna** – basy.

Senat powołał **dr. hab. inż. Grzegorza Kaczora, prof. URK**, na przewodniczącego Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 2024–2028.

Senat uchwalił zmiany w Statucie Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Senat ustalił program studiów na kierunku: odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami (Renewable Energy Sources and Waste Management), studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne od roku akademickiego 2023/2024 prowadzonego w języku angielskim.

Senat zmienił Uchwałę nr 80/2023 Senatu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie z dnia 28 czerwca 2023 r. dotyczącej ustalenia warunków, trybu i terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposobu jej przeprowadzenia w roku akademickim 2024/2025.

Senat przyjął:

- sprawozdanie Kanclerza o stanie majątku Uczelni za 2023 r.;
- informację o wykorzystaniu środków z Własnego Funduszu Stypendialnego;
- informację o wykorzystaniu środków finansowych na aktywizację działalności naukowej;
- informację o działalności Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Senat pozytywnie zaopiniował:

- korektę Planu rzeczowo-finansowego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie na rok 2023;
- wstępny Plan rzeczowo-finansowego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie na rok 2024.

Oryginał protokołu wraz z załącznikami znajduje się w Biurze Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Konkurs NCN Miniatura 7 rozstrzygnięty

13 listopada 2023 r.

Koordynatorzy dyscyplin Narodowego Centrum Nauki ogłosili listy rankingowe działań zakwalifikowanych do finansowania w ramach konkursu MINIATURA 7 ogłoszonego przez NCN na pojedyncze działania naukowe. Pięcioro naukowców URK zrealizuje poniższe badania:

• **dr inż. Weronika Biernat** z Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt „Ocena zagrożeń związanych z oddziaływaniem mykotoksyny – alternariolu na komórki endometrium macicy krowy”; przyznane środki 49 845 zł;

• **dr Barbara Kielbasz** z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego „Podmioty eko-

nomii społecznej – zjawisko, idea czy nowy paradygmat ekonomii heterodoksyjnej? Studium przypadku kół gospodyń wiejskich z Makroregionu Karpat Polskich”; przyznane środki 10 731 zł;

• **dr inż. Anita Kukulska-Kozieł, prof. URK**, z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji „Dostępność do zieleni miejskiej: dane geoprzestrzenne i preferencje mieszkańców w czasach turbulentnych wydarzeń”; przyznane środki: 37 458 zł;

• **dr Piotr Pawlicki** z Ośrodka Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej „Czy aktywność receptora estrogenowego

sprężonego z białkiem G (GPER) wpływa na funkcję wydzielniczą telocytów tkanki interstycjalnej gonady męskiej szczura?”; przyznane środki: 49 950 zł;

• **dr inż. Agnieszka Pluta-Kubica** z Wydziału Technologii Żywności ”Badanie zmian zachodzących w modelowych serach niedojrzewających pod wpływem dodatku suszonych liści porzwy”; przyznane środki: 30 448 zł.

Pełna lista rankingowa na <https://www.ncn.gov.pl/konkursy/wyniki/miniatura7>.

Opracowanie: Redakcja

Narodowe Centrum Nauki przyznało kolejne granty badawcze

23 listopada 2023 r.

nasze sukcesy

Dofinansowanie w ramach konkursu PRELUDIUM 22 otrzymały następujące projekty badawcze:

„Opracowanie trzech modelowych jedno- lub wielowarstwowych systemów powłokotwórczych ekstrakt/polisacharyd/białko/olej oraz ich fizyko-chemiczny charakterystyka”. Kierowniczką projektu jest mgr inż. Wiktoria Grzebieniarz z Wydziału Technologii Żywności. Przyznane środki: 209 330 zł.

„Mapowanie QTL dla wernalizacji z perspektywy ruchomych elementów genetycznych w marchwi (*Daucus carota* L.)”. Kierownikiem projektu jest mgr Santosh Hadagali z Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Przyznane środki: 139 080 zł.

„Aktywne i pasywne technologie tele-detekcji satelitarnej w monitoringu dynamiki przemian drzewostanów”. Kierownikiem projektu jest mgr inż. Wojciech

Krawczyk z Wydziału Leśnego. Przyznane środki: 137 616 zł.

PRELUDIUM umożliwia badaczom na bardzo wczesnym etapie kariery, bo jeszcze przed doktoratem, nabycie pierwszego doświadczenia w realizacji projektów badawczych trwających nawet trzy lata.

Pełna lista rankingowa: <https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankin-gowe/preludium22-lr.pdf>

Opracowanie: Redakcja

Pracownicy Uniwersytetu Rolniczego wybrani do komitetów naukowych PAN

Warszawa, 24 listopada 2023 r.

24 listopada zakończyły się wybory do komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk, które rozpoczynają swoją nową kadencję w 2024 r. Oto lista pracowników Uniwersytetu Rolniczego, którzy zostali członkami poszczególnych komitetów:

KOMITET BIOTECHNOLOGII

• **prof. dr hab. inż. Rafał Barański** (kierownik Katedry Biologii Roślin i Biotechnologii, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa)

• **prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz** (kierownik Katedry Fizjologii, Hodowli Roślin i Nasiennictwa, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny)

KOMITET BIOLOGII ŚRODOWISKOWEJ I EWOLUCYJNEJ

• **prof. dr hab. inż. Jerzy Szwagrzyk** (kierownik Katedry Bioróżnorodności Leśnej, Wydział Leśny)

KOMITET INŻYNIERII ŚRODOWISKA

• **prof. dr hab. inż. Piotr Herbut** (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji, Katedra Budownictwa Wiejskiego)

• **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK** (prorektor ds. kształcenia; Katedra Melioracji i Kształtowania Środowiska, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

• **dr hab. inż. Leszek Książek, prof. URK** (dziedkan WIŚIG; Katedra Inżynierii Wodnej i Geotechniki, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

KOMITET GEODEZJI

• **dr hab. inż. Bartosz Mitka, prof. URK** (Katedra Geodezji Rolnej, Katastru i Fotogrametrii, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

• **dr hab. inż. Andrzej Kwinta, prof. URK** (Katedra Geodezji, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

• **dr hab. inż. Monika Siejka, prof. URK** (Katedra Geodezji, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

KOMITET INŻYNIERII PRODUKCJI

• **prof. dr hab. inż. Maciej Kuboń** (kierownik Katedry Inżynierii Produkcji, Logistyki i Informatyki Stosowanej, Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki)

KOMITET NAUK AGRONOMICZNYCH PAN:

• **prof. dr hab. inż. Rafał Barański** (kierownik Katedry Biologii Roślin i Biotechnologii, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa)

• **dr hab. Marek Gancarz, prof. URK** (Katedra Inżynierii Bioprocessów, Energetyki i Automatyzacji, Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki)

• **prof. dr hab. inż. Dariusz Grzebelus** (Katedra Biologii Roślin i Biotechnologii, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa)

• **prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz** (kierownik Katedry Fizjologii, Hodowli Roślin i Nasiennictwa, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny)

KOMITET NAUK LEŚNYCH I TECHNOLOGII DREWNA

• **prof. dr hab. inż. Stanisław Małek** (kierownik Katedry Ekologii i Hodowli Lasu, Wydział Leśny)

• **prof. dr hab. inż. Jarosław Socha** (kierownik Katedry Zarządzania Zasobami Leśnymi, Wydział Leśny)

• **dr hab. inż. Anna Gazda, prof. URK** (Katedra Bioróżnorodności Leśnej, Wydział Leśny)

• **dr hab. inż. Maciej Pach, prof. URK** (prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich WL; Katedra Ekologii i Hodowli Lasu, Wydział Leśny)

• **prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski** (dziekan WL; kierownik Katedry Inżynierii Ekologicznej i Hydrologii Leśnej, Wydział Leśny)

• **prof. dr hab. inż. Jerzy Szwaگرzyk** (kierownik Katedry Bioróżnorodności Leśnej, Wydział Leśny)

• **dr hab. inż. Paweł Tylek, prof. URK** (kierownik Katedry Użytkowania Lasu, Inżynierii i Techniki Leśnej, Wydział Leśny)

KOMITET NAUK O ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIU

• **prof. dr hab. Aleksandra Duda** (dziekan WTŻ; Katedra Technologii Fermentacji i Mikrobiologii, Wydział Technologii Żywności)

• **prof. dr hab. inż. Agnieszka Fili-piak-Florkiewicz** (prorektor ds. nauki; Katedra Technologii Produktów Roślinnych i Higieny Żywności, Wydział Technologii Żywności)

• **prof. dr hab. inż. Lesław Juszcak** (Katedra Analizy i Oceny Jakości Żywności, Wydział Technologii Żywności)

• **prof. dr hab. inż. Krzysztof Su-rówka** (Katedra Biotechnologii i Ogólnej Technologii Żywności, Wydział Technologii Żywności)

KOMITET NAUK WETERYNARYJNYCH I BIOLOGII ROZRODU

• **prof. dr hab. inż. Monika Bugno-Poniewierska** (kierownik Katedry Rozrodu, Anatomii i Genomiki Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **prof. dr hab. inż. Andrzej Sech-man** (prorektor ds. współpracy z zagranicą; kierownik Katedry Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

KOMITET NAUK ZOOTECHNICZNYCH I AKWAKULTURY

• **prof. dr hab. inż. Monika Bugno-Poniewierska** (kierownik Katedry Rozrodu, Anatomii i Genomiki Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **prof. dr hab. inż. Krystyna Ko-ziec** (Katedra Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **prof. dr hab. inż. Joanna Makul-ska** (Katedra Genetyki, Hodowli i Etologii Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **prof. dr hab. inż. Piotr Micek** (Katedra Żywności, Biotechnologii Zwierząt i Rybactwa, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **dr hab. inż. Maciej Murawski, prof. URK** (Katedra Żywności, Biotechnologii Zwierząt i Rybactwa, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

• **prof. dr hab. inż. Andrzej Sech-man** (prorektor ds. współpracy z zagranicą; kierownik Katedry Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt)

Serdecznie gratulujemy!

Redakcja

Pałac Staszica w Warszawie – siedziba Polskiej Akademii Nauk; fot. Adrian Grycuk

Prof. Katarzyna Wolny-Koładka laureatką Nagrody Miasta Krakowa 2023

28 listopada 2023 r.

nasze sukcesy

Dr hab. inż. Katarzyna Wolny-Koładka, prof. URK – pracownik Katedry Mikrobiologii i Bionomonitoringu Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego została laureatką tegorocznej Nagrody Miasta Krakowa w dziedzinie Nauka i technika.

W uznaniu szczególnych osiągnięć i dokonań, mających związek z Krakowem, wybitni twórcy, ludzie nauki i sportu zostają corocznie uhonorowani przez Prezydenta Jacka Majchrowskiego Nagrodami Miasta Krakowa. Historia Nagród Miasta Krakowa sięga XVI w. i stanowi najwyższy wyraz uznania dla dokonań artystów, naukowców i sportowców, których pasja i praca sprawiają, że Kraków jest postrzegany w Polsce i na świecie jako miejsce o niezwykłym potencjale twórczym. Nagrody wręczono laureatom podczas gali, która odbyła się 28 listopada w Teatrze „Variété” w Krakowie.

Dr hab. inż. Katarzyna Wolny-Koładka, prof. URK została wyróżniona tą prestiżową nagrodą w dziedzinie nauki i techniki za swoje kilkuletnie badania, których celem jest ocena czystości mikrobiologicznej wód Zalewu w Nowej Hucie oraz ocena oddziaływania na ludzi i środowisko tężni solankowej, która została tam niedawno uruchomiona. Prowadzone przez panią profesor analizy mają zarówno niepodważalny walor naukowy, ponieważ dostarczają nowych informacji z zakresu mikrobiologii wód i powietrza, ale także są bardzo istotne w kontekście monitorowania potencjalnych zagrożeń mikrobiologicznych mających wpływ na zdrowie mieszkańców Krakowa, którzy bardzo licznie korzy-

Dr hab. inż. Katarzyna Wolny-Koładka, prof. URK – laureatka Nagrody Miasta Krakowa 2023

stają z leczniczego działania tężni. Zgromadzone przez dr hab. inż. Katarzynę Wolny-Koładkę, prof. URK, wyniki i obserwacje stanowią istotne wsparcie dla Zarządu Zieleni Miejskiej w walce o czystą wodę w zalewie i bezpieczeństwo sanitarne tężni solankowej w Nowej Hucie.

Serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów!

Redakcja

Rektor Tabor otrzymał złoty medal Zasłużony dla Nauki Polskiej „Sapientia et Veritas”

Kraków, 7 grudnia 2023 r.

7 grudnia rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK, odebrał z rąk ministra edukacji i nauki Krzysztofa Szczuckiego Złoty Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”. Odznaczenie to nadawane jest za szczególne zasługi dla szkolnictwa wyższego i nauki, w tym za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej. Medal nadawany jest od 2018 r.

►
U honorowani Złotym Medalem Sapientia et Veritas: dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK (po lewej) i ks. dr hab. Tomasz Homa SJ, prof. UIK – rektor Uniwersytetu Ignatianum (po prawej) w towarzystwie Krzysztofa Szczuckiego – ministra edukacji i nauki

nasze sukcesy

Sukces zespołu prof. Agnieszki Józefowskiej

Warszawa, 7 grudnia 2023 r.

Ogłoszono listę projektów zakwalifikowanych do finansowania w ramach konkursu *BiodivMon – Improved transnational monitoring of biodiversity and ecosystem change for science and society*, ogłoszonego przez Europejskie Partnerstwo na rzecz Bioróżnorodności – Biodiversa+. Zespół badawczy pod kierownictwem dr hab. inż. Agnieszki Józefowskiej, prof.

URK, z Katedry Gleboznawstwa i Agrofizyki Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego Uniwersytetu Rolniczego otrzyma 946 720 zł na realizację projektu „SoilRise: Podnoszenie świadomości na temat różnorodności biologicznej gleby i zwiększanie liczby monitorowanych miejsc przez studentów w ramach obywatelskiej nauki”.

SoilRise ma na celu rozszerzenie znajomości organizmów glebowych w środowisku akademickim i publicznym jako podstawy do wykorzystania nauki obywatelskiej (*citizen science*) w monitorowaniu roli tych organizmów. Monitoring różnorodności biologicznej jest ograniczony przez brak wiedzy, pieniędzy i czasu. Organizmy pod ziemią są jeszcze trudniej-

sza do opisanego, policzenia i scharakteryzowania ze względu na ich utajony tryb życia. Tymczasem organizmy glebowe mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania wszystkich ekosystemów lądowych, w tym użytkowanych w różny sposób przez człowieka. Zrównoważone użytkowanie gruntów opiera się na świadczeniu usług ekosystemowych przez organizmy glebowe. Dlatego też monitoring ma ogromne znaczenie. SoilRise stworzy opartą na mentorach sieć badawczą Obywateli Naukowców (Citizen Scientists), aby pomnożyć wiedzę i doświadczenie wśród ogrodników, rolników i ogółu społeczeństwa. Monitorowanie fauny glebowej umożliwi osiągnięcie określonego poziomu taksonomii, aktywności lub różnorodności funkcjonalnej. Projekt SoilRise zapoczątkuje i zilustruje to w odniesieniu do dżdżownic na gruntach rolnych (ornych lub trawistych) oraz w miejskich ogródkach i terenach zielonych. Wreszcie, zwracając się do sieci miejskich ogrodników i stowarzyszeń rolników, SoilRise rozwinie z wielokrotnością wiedzy poprzez wdrożenie praktyk monitorowania dżdżownic do nauczania

Fot. S W (Pixabay)

na uniwersytetach, a nawet w szkołach rolniczych. Studenci następnie udadzą się jako mentorzy do niektórych społeczności wiejskich (stowarzyszeń rolników) lub zorganizują wydarzenia związane z nauką obywatelską w ogrodach miejskich związanych z sieciami ogrodników. W dłuższej perspektywie dobrze wyedukowani laicy mogą dostarczyć danych z monitoringu dżdżownic o dużej wartości, uzupełniających monitoring bioróżnorodności w krajobrazie kulturowym Europy.

Porównując środowiska wiejskie i miejskie oraz biorąc pod uwagę cechy charakterystyczne dla danego miejsca (rodzaj użytkowania gruntu, sposób gospodarowania), jak również gradient pedoklimatyczny w Europie, SoilRise znacznie zwiększy zrozumienie wzorców różnorodności dżdżownic i zagrożeń dla nich. W oparciu o te wyniki SoilRise będzie modelować rozmieszczenie dżdżownic w całej Europie.

Źródło: <https://www.ncn.gov.pl/konkursy/wyniki/biodivmon>

Badania nad nowymi kompozytami drzewno-polimerowymi (relacja ze stażu)

Zwoleń, 18 września – 17 października 2023 r.

Dr inż. Tomasz Szul, prof. URK, w okresie od 18 września do 17 października 2023 r. odbył staż naukowy na Wydziale Nauk o Drewnie i Technologii Uniwersytetu Technicznego w Zwoleniu (Słowacja). Staż ten był realizowany w ramach stypendium przyznanego z Własnego Funduszu Stypendialnego dla nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w

Krakowie. Opiekunem stażu była **doc. dr inż. Iveta Čabalová**.

Podczas stażu przeprowadzono badania naukowe skoncentrowane na analizie właściwości termofizycznych i akustycznych płyt kompozytowych, które zawierały odpady polimerowe pochodzące z izolacji kabli elektroenergetycznych w przemyśle budowlanym. Głównym celem było opracowanie nowych materia-

łów kompozytowych z tych składników. Badania obejmowały również ocenę właściwości tych kompozytów oraz zbadanie ich potencjalnego zastosowania jako materiału budowlanego w branży meblarskiej i budowlanej, zwłaszcza do użytku wewnętrznego.

W ramach stażu przeprowadzono w laboratoriach szczegółowe badania oceny właściwości termofizycznych i aku-

stycznych, gdzie oceniano przewodność cieplną, dyfuzyjność temperaturową, pojemność cieplną właściwą oraz współczynnik tłumienia hałasu (NRC) tych materiałów. Wyniki badań sugerują, że kompozyty drzewno-polimerowe zawierające granulaty izolacji kabli elektroenergetycznych mogą stanowić obiecujący materiał budowlany o właściwościach zbliżonych do płyt wiórowych.

Miesięczny staż został podsumowany podczas seminarium naukowego na Wydziale Nauk o Drewnie i Technologii. Omówiono uzyskane wyniki badań i wskazano na konieczność kontynuacji wspólnych prac rozwojowych w celu zoptymalizowania właściwości materiałów kompozytowych. Pozwoli to na szersze wykorzystanie tych kompozytów w kontekście redukcji odpadów polimerowych pochodzących z przemysłu budowlanego.

*Tekst: dr inż. Tomasz Szul, prof. URK
Katedra Inżynierii Bioprocésów,*

*Energetyki i Automatykacji
Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki*

Na zdjęciu od lewej: doc. dr inż. Iveta Čabalová – opiekunka stażu, dr inż. Tomasz Szul, prof. URK oraz doktorantki: mgr Rupali Tiwali i inż. Anna Darabošová

Wizyta delegacji URK w Waszyngtonie

Waszyngton, 7–9 listopada 2023 r.

Od 7 do 9 listopada przedstawiciele Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w składzie: **prof. dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz** – prorektor ds. nauki, **prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman** – prorektor ds. Współpracy z Zagranicą i **dr inż. Tomasz Czech, prof. URK** – dyrektor Centrum Transferu Technologii uczestniczyli w spotkaniu zorganizowanym z inicjatywy Ambasady Węgier wspólnie przez ambasady krajów Grupy Wyszehradzkiej w Waszyngtonie. Spotkanie było poświęcone tematyce: „Adaptacja innowacji społecznych i naukowych dla rolnictwa inteligentnego kli-

matycznie (*climate smart agriculture*) pod oryginalnym tytułem „Adopting Social and Scientific Innovations for the Climate Smart Agriculture (Follow up for the AIM4CLIMATE initiative)”. Dwudniowe wydarzenie miało na celu zaprezentowanie przez poszczególne instytucje inicjatyw podejmowanych w zakresie prac badawczych i badawczo-rozwojowych prowadzonych w poszczególnych instytucjach. Dało też możliwość nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń z licznie zgromadzonymi przedstawicielami uniwersytetów rolniczych z krajów Grupy Wyszehradzkiej oraz amerykańskimi

Tematem wystąpienia dr. inż. Tomasza Czecha, prof. URK, był m.in. łazik rolniczy hugo

instytucjami naukowymi, m.in. South Dakota State University, Purdue University, reprezentantami biznesu i przedstawicielem Departamentu Rolnictwa USA (United States Department of Agriculture) – **Danielem Whitley'em**.

Drugi dzień pobytu to wizyty studyjne w Harrisburgu – stolicy Pensylwanii i wymiana doświadczeń między przedstawicielami Grupy Wyszehradzkiej a pracownikami Departamentu Rolnictwa Pensylwanii, przedstawicielami AgWorks – inicjatywy edukacyjnej na rzecz edukacji branżowej w zakresie rolnictwa (AgWorks at Commonwealth Charter Academy), a także naukowcami Harrisburg Universi-

ty of Science and Technology specjalizującym się w prowadzeniu edukacji i badań wspólnie z biznesem rolniczym, z dużym naciskiem na uzyskanie przez studentów wiedzy praktycznej.

Jesteśmy przekonani, że liczne rozmowy i nawiązane kontakty przyczynią się do nowych inicjatyw, które realizowane będą na Uniwersytecie Rolniczym wspólnie z przedstawicielami amerykańskich instytucji.

Tekst:

*dr inż. Tomasz Czech, prof. URK
dyrektor Centrum Transferu Technologii
Uniwersytetu Rolniczego*

*Laboratorium edukacyjne AgWorks
w Harrisburgu*

Spotkanie partnerów sieci NEREUS na URK

Kraków, 14 grudnia 2023 r.

14 grudnia 2023 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego odbyło się spotkanie partnerów sieci NEREUS organizowane we współpracy z Przedstawicielstwem Województwa Małopolskiego w Brukseli oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Spotkanie otworzył **JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor Uniwersytetu Rolniczego**, który opowiedział o coraz większym wpływie technologii kosmicznych we współczesnym rolnictwie. Następnie głos zabrała Renata Jasiołek – kierownik Przedstawicielstwa Województwa Małopolskiego w Brukseli, która dokonała podsumowania działalności stowarzyszenia w roku 2023.

Uniwersytet Rolniczy został członkiem Stowarzyszenia Sieci Regionów Europejskich wykorzystujących Technologie Kosmiczne NEREUS w czerwcu tego roku, jako gremium doradcze odpowiedzialne m.in. za współpracę z organizacją została powołana Rektorska Komisja ds. Współ-

Uczestnicy spotkania partnerów sieci NEREUS na Uniwersytecie Rolniczym

pracy i Projektów badawczych w zakresie wykorzystania technologii kosmicznych i satelitarnych, której przedstawiciele byli obecni na spotkaniu.

Tekst:

Aleksandra Kieszowska

Wizyta delegacji z Wiednia

Kraków, 30 listopada 2023 r.

nauka i współpraca międzynarodowa

Dr hab. inż. Piotr Wężyk, prof. URK, prof. Johannes Maerk, Peter Hanke – radny miasta Wiednia, mgr Marcin Gałań – kanclerz URK, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK, prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman – prorektor ds. współpracy z zagranicą, prof. Markus Vill, Krzysztof Nowak – kierownik Międzynarodowego Biura Miasta Wiednia w Krakowie, dr hab. inż. Józef Kania, prof. URK – kierownik Studium MBA, mgr Dominika Dankiewicz – kierowniczka Biura Współpracy i Wymiany Międzynarodowej; fot. Adam Mróz

30 listopada na Uniwersytecie Rolniczym gościła delegacja z Wiednia, w której skład weszli przedstawiciele Fachhochschule Campus Wien – uniwersytetu nauk stosowanych i wiedeńskiego magistratu. Celem spotkania było omówienie potencjalnej współpracy między uczelniami oraz bieżącej problematyki dotyczącej edukacji w szkolnictwie wyższym.

Z ramienia Uniwersytetu Rolniczego w spotkaniu udział wzięli: **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK, prof. dr hab. inż. Andrzej Sech-**

man – prorektor ds. współpracy z zagranicą, mgr Marcin Gałań – kanclerz URK, dr hab. inż. Piotr Wężyk, prof. URK z Wydziału Leśnego, dr hab. inż. Józef Kania – kierownik Studium MBA, mgr Dominika Dankiewicz – kierowniczka Biura Współpracy i Wymiany Międzynarodowej oraz mgr Aleksandra Kieszowska – starsza referentka w Kancelarii Kanclerza URK. Stronę wiedeńską reprezentowali pracownicy FH Campus Wien: **dr inż. Markus Vill, prof. FH – kierownik Centrum Kompetencji Badawczych**

w zakresie budownictwa i projektowania oraz **prof. dr Johannes Maerk – kierownik programu studiów w zakresie stosunków międzynarodowych i polityki miejskiej, a także Peter Hanke – radny miasta Wiednia odpowiedzialny za miejskie finanse, gospodarkę, pracę i sprawy międzynarodowe; w spotkaniu uczestniczył też Krzysztof Nowak – kierownik Międzynarodowego Biura Miasta Wiednia w Krakowie.**

Opracowanie: Jacek Okarmus

Odbyła się konferencja inauguracyjna projekt na rzecz rozwoju polskiego sektora mleczarskiego

Kraków, 22 listopada 2023 r.

22 listopada br. w Centrum Kongresowym URK, w ramach pilotażowego programu „Nauka dla przetwórstwa rolno-spożywczego”, odbyła się konferencja pt. „Sieć badawcza uczelni przyrodniczych na rzecz rozwoju polskiego sektora mleczarskiego – projekt badawczy”.

W konferencji udział wzięło ponad 200 osób (stacjonarnie i online) – byli to przedstawiciele uczelni partnerskich, a także prezesi i dyrektorzy spółdzielni i zakładów mleczarskich.

Przypominamy: w sieci badawczej uczestniczy 6 uczelni: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (lider projektu), Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Grupę roboczą współtworzą: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie, Spółdzielnia Mleczarska SPOMLEK, Spółdzielnia Mleczarska MLEKPOL, Spółdzielnia Mleczarska MLEKOVITA, Grupa POLMLEK, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łowiczu, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piątnicy, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sierpcu.

Moderatorami konferencji inauguracyjnej byli: **prof. dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz** – prorektor ds. nauki Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz **dr hab. Bartosz Sołowiej, prof.**

Wystąpienie prof. dr hab. inż. Agnieszki Filipiak-Florkiewicz – prorektor ds. nauki URK

UP w Lublinie – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą (lider projektu).

„Naszą ambicją jest dostarczyć nowej wiedzy i nowych rozwiązań dla wszystkich uczestników rynku produktów mleczarskich” – mówiła prof. Filipiak-Florkiewicz. Prof. Sołowiej w swoim wystąpieniu mówił o wielkiej wadze współpracy nauki i biznesu. Wyraził też przekonanie, że w ramach projektu uda się zwiększyć konkurencyjność polskiego sektora mleczarskiego.

Po oficjalnym otwarciu konferencji głos zabrali: **Andrzej Sipowicz** – dyrektor Departamentu Ewidencji Producentów i Rejestracji Zwierząt w Agencji

Przemawia dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. UP w Lublinie – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą

Restrukturyzacji Modernizacji Rolnictwa w Warszawie oraz **Waldemar Broś** – prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny w Warszawie.

Podczas wydarzenia przedstawione zostały założenia projektu, stan obecny i perspektywy rozwoju sektora mleczarskiego w Polsce, aspekty środowiskowe w branży mleczarskiej, wartości odżywcze mleka i jego przetworów, korzyści zdrowotne z ich spożywania i preferencje konsumentów.

List intencyjny w sprawie pilotażowego programu „Nauka dla przetwórstwa rolno-spożywczego” został podpisany 5 października 2023 r. przez ministra edukacji i nauki **Przemysława Czarnka**, sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Rafała Romanowskiego** oraz prezesów spółdzielni mleczarskich i rektorów uczelni przyrodniczych. Każda uczelnia uczestnicząca w projekcie otrzymała 16,1 mln zł dofinansowania, a lider projektu – UP w Lublinie 19,4 mln zł. Do 2027 r. na pilotaż programu zostanie przeznaczonych 100 mln zł.

Projekt „Nauka dla przetwórstwa rolno-spożywczego” będzie realizowany do roku 2027. Celem pilotażu tego programu jest „przeprowadzenie badań naukowych wspierających sektor mleczarski w zakresie innowacyjnej i bezpiecznej produkcji przy zachowaniu dobrych praktyk na rzecz ochrony środowiska w aspekcie postępujących zmian klimatycznych”.

Badania będą realizowane w trzech obszarach:

- obszar I – panel nowatorskich badań do analizy surowca i wyrobu mleczarskiego w kierunku poprawy jego bezpieczeństwa, jakości, walorów prozdrowotnych.
- obszar II – innowacyjne rozwiązania wspierające działania prośrodowiskowe polskich zakładów mleczarskich.
- obszar III – popularyzowanie spożycia wyrobów mleczarskich oraz opracowanie innowacyjnego modelu upowszechniania nowej wiedzy o produktach

Waldemar Broś – prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny w Warszawie

mleczarskich w aspekcie ich właściwości prozdrowotnych.

Projekt ma za zadanie bezpośrednią i ścisłą współpracę ze spółdzielniami mleczarskimi, aby tworzyć innowacyjne produkty, a także odpowiednie warunki do przetwórstwa rolno-spożywczego w sektorze mleczarskim.

Więcej na temat podpisania listu intencyjnego w sprawie pilotażu progra-

mu: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pilotaz-programu-nauka-dla-przetworstwa-rolno-spozywczego>. Strona projektu na URK: <https://sup-rim.urk.edu.pl/rejestracja.html/>.

*Tekst: dr Izabella Majewska
Zdjęcia: Jakub Włodek*

Uczestnicy konferencji

Podpisano umowy z kolejnymi szkołami

Kraków, 8 listopada, 11 grudnia 2023 r.

8 listopada podpisano umowy o współpracy URK z kolejnymi dwiema szkołami średnimi. Umowę z Zespołem Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini w imieniu Uczelni podpisali: prorektor ds. kształcenia – **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK**, oraz dziekan Wydziału Technologii Żywności – **prof. dr hab. Aleksandra Duda**. W imieniu szkoły podpis złożyła **mgr Renata Bębenek** – dyrektor ZSECH w Trzebini.

Z kolei umowę z Katolickim Centrum Edukacyjnym Caritas Archidiecezji Krakowskiej w imieniu Uniwersytetu podpisał prorektor ds. kształcenia – **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK**. W imieniu szkoły podpis złożył dyrektor – **ks. Stanisław Czernik**.

W spotkaniu udział wzięli także pracownicy Biura Programów i Jakości Kształcenia URK: **mgr Ewa Kliś-Brudny** (kierownik) i **dr inż. Agnieszka Szczeponek**, a także Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego URK: **dr Michał Szandula** (dyrektor) oraz **dr inż. Marcelina Machura** (kierownik Centrum Kongresowego URK).

Celem zawartych umów jest wspólne promowanie nauki w dziedzinie nauk rolniczych i przyrodniczych w skali lokalnej i regionalnej oraz współpraca przy tworzeniu inicjatyw związanych z szeroko rozumianą edukacją młodzieży. Uczelnia obejmie patronatem klasy, które w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych kładą nacisk na nauczanie przedmiotów rolniczych, przyrodniczych, biologicznych i chemicznych, związanych z kierunkami kształcenia prowadzonymi przez Uczelnię.

W zależności od zapotrzebowania, pracownicy Uczelni przeprowadzać będą zajęcia z uczniami Szkół, natomiast uczniowie

Od lewej: dr Michał Szandula – dyrektor Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego URK, prof. dr hab. Aleksandra Duda – dziekan Wydziału Technologii Żywności, dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia, mgr Renata Bębenek – dyrektor ZSECH w Trzebini, pracownicy Biura Programów i Jakości Kształcenia URK: mgr Ewa Kliś-Brudny (kierownik) i dr inż. Agnieszka Szczeponek oraz dr inż. Marcelina Machura (kierownik Centrum Kongresowego URK); fot. Adam Mróz

Dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia (po lewej) i ks. Stanisław Czernik – dyrektor Katolickiego Centrum Edukacyjnego Archidiecezji Krakowskiej podpisują umowę w obecności dr. hab. inż. Sylwestra Tabora, prof. URK – rektora URK; fot. Adam Mróz

klas patronackich będą mogli korzystać z zaplecza naukowo-dydaktycznego Uczelni na podstawie programu uzgodnionego z dziekanami oraz kierownikami jednostek naukowych Uczelni. Będą oni mogli także pod opieką nauczycieli szkoły i pracowników Uczelni uczestniczyć w zajęciach laboratoryjnych oraz pokazach eksperymentalnych z chemii w laboratoriach Uczelni. Szkoły w ramach umowy mają aktywnie promować Uczelnię, pomagać w realizacji studenckich praktyk pedagogicznych oraz prezentować uczniom ofertę naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

11 grudnia podpisane zostały dwa kolejne porozumienia o współpracy: z Publicznym Liceum Ogólnokształcącym Sióstr Prezentelek w Krakowie i z Zespołem Szkół im. Wincentego Witosza w Suchej Beskidzkiej. W imieniu liceum umowę podpisała jego dyrektorka – **s. mgr Katarzyna Patrzyk**, której w wizycie na URK towarzyszyła nauczycielka liceum – **Ewa Kurek-Koloch**. Z ramienia zespołu szkół w Suchej podpis na umowie złożyła dyrektorka – **mgr Aneta Drobny**, której towarzyszyła wicedyrektor ds. kształcenia zawodowego – **mgr Anna Wilczek**; w spotkaniu tym udział wzięła również dziekan Wydziału Technologii Żywności – **prof. dr hab. Aleksandra Duda**.

Oba porozumienia w imieniu władz URK podpisał **dr. hab. inż. Andrzej Bogdał**, **prof. URK** – prorektor ds. kształcenia. W spotkaniach uczestniczyli też przedstawiciele Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego: **dr inż. Michał Szandula** (dyrektor) i **dr inż. Marcelina Machura** (kierownik Centrum Kongresowego URK).

Opracowanie: Redakcja

Dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia i s. mgr Katarzyna Patrzyk – dyrektorka Publicznym Liceum Ogólnokształcącym Sióstr Prezentelek w Krakowie; fot. arch. CKiKU

Porozumienie podpisują (od lewej): prof. dr hab. Aleksandra Duda – dziekan Wydziału Technologii Żywności, dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia i mgr Aneta Drobny – dyrektorka Zespołu Szkół im. Wincentego Witosza w Suchej Beskidzkiej; fot. arch. CKiKU

edukacja

Za nami Targi Pracy URK

Kraków, 6 listopada 2023 r.

Targi Pracy URK w holu Wydziału Leśnego

16 listopada w budynku Wydziału Leśnego odbyły się Targi Pracy URK pod patronatem honorowym rektora Uniwersytetu Rolniczego – **dr. hab. inż. Sylwestra Tabora, prof. URK**.

W trakcie wydarzenia absolwenci i studenci mieli okazję nawiązać kontakt z przedstawicielami firm i instytucji, które być może w przyszłości zoferują im zatrudnienie. Targi Pracy URK były doskonałą okazją do zdobycia cennych informacji o rynku pracy, trendach oraz wymaganiach pracodawców.

W wydarzeniu uczestniczyło łącznie 30 podmiotów gospodarczych (firm, organizacji, instytucji) z różnych branż, w tym z rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, biotechnologii, a także z branży spożywczej i przemysłowej. Oferowali studentom i absolwentom Uniwersytetu

Rolniczego w Krakowie stanowiska pracy, a także staże i praktyki.

W dniu targów dostępna była „strefa doradczą”, w której pod czujnym okiem ekspertów z Wojewódzkiego Urzędu Pracy zainteresowani mogli skonsultować swoje CV. Ponadto można było wykonać profesjonalne zdjęcie do CV.

Biuro Karier i Kształcenia Praktycznego pragnie serdecznie podziękować za udział w Tragach Pracy URK wszystkim zaangażowanym. Szczególnie dziękujemy za przybycie: przedstawicielom wszystkich przedsiębiorstw, agencji zatrudnienia i pośrednictwa pracy, którzy zechcieli przyjechać i zaprezentować swoją ofertę na stoiskach targowych; instytucjom wspierającym, tj. Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy i Państwowej Inspekcji Pracy;

studentom i absolwentom, którzy dojrzałe podchodzą do kwestii budowania swojej kariery zawodowej.

Dziękujemy za objęcie patronatem honorowym targów JM dr. hab. inż. Sylwestrowi Taborowi, prof. URK – rektorowi URK. Dziękujemy mediom za wsparcie w realizacji tego wydarzenia.

Mamy nadzieję, że zorganizowane przez nas targi pracy były dla wszystkich uczestników wartościowym doświadczeniem i że nasze wspólne działania zaowocują pozytywnymi zmianami.

Będzie nam ogromnie miło gościć Państwa podczas kolejnej edycji Targów Pracy URK, na które już dziś serdecznie zapraszamy.

*Tekst i zdjęcie: Grażyna Wójcik
kierownik Biura Karier i Kształcenia
Praktycznego*

Ukazał się XIX tom monografii *Pieniny – przyroda i człowiek*

Miło nam poinformować, że ukazał się kolejny – już XIX – tom serii monograficznej *Pieniny – przyroda i człowiek* pod redakcją naukową profesora naszej Uczelni – **Jana Bodziarczyka**.

Tom poświęcony jest w całości wątrobowcom i glewikom Pienin. Po raz pierwszy opracowanie obejmuje całe Pieniny zarówno polskie jak i słowackie.

Tom jest już dostępny w wersji elektronicznej na stronie Pienińskiego Parku Narodowego w zakładce „Wydawnictwa” (http://www.pieniny.pn.pl/mfiles/1426/28/0/z/Pieniny-Przyroda-i-Czlowiek-MONOGRAFIE-XIX_online_OK.pdf)

Redakcja

Monografia obejmuje charakterystykę wątrobowców i glewików Pienin Zachodnich, Pienin Centralnych oraz Małych Pienin. Po raz pierwszy w opracowaniu uwzględniono obszar transgraniczny polskiej i słowackiej strony.

Na treść Monografii składa się pełny wykaz gatunków wraz z mapami rozmieszczenia ich sta nowisk. Uwzględniono stanowiska nowo odkryte przez Autorów, dane z literatury, a także odkrycia nie publikowane wcześniej z tego obszaru, w tym również dane pochodzące ze zbiorów zielnikowych. Znaczną część tomu zajmuje charakterystyka ekologiczna poszczególnych gatunków wraz ze szczegółowym opisem ich podłoża oraz siedlisk. Warto zwrócić uwagę na rozkład gatunków drzew stanowiących podłoża występowania wątrobowców. Interesującym akcentem Monografii jest wykazanie we florze Pienin gatunków wysokogórskich o charakterze arktyczno-alpejskim. Powiązania flory wątrobowców Pienin z hepaticoflorą Tatr wynikają, według Au-

torów, z wapiennego podłoża oraz możliwości migracji w niżej położone Pieniny.

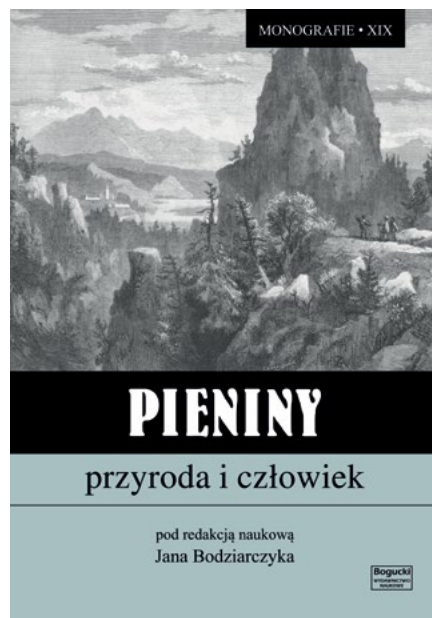
Ważnym punktem opracowania jest porównanie flory wątrobowców Pienin z wybranymi florami innych obszarów górskich polskiej części Karpat oraz Ojcowskiego Parku Narodowego. Na uwagę zasługuje podział gatunków według kategorii zagrożenia w odniesieniu do różnych skal przestrzennych.

Prezentowana Monografia jest kolejnym wartościowym opracowaniem znacznie poszerzającym naszą wiedzę o walorach przyrodniczych Pienin.

dr hab. inż. Jan Bodziarczyk, prof. URK

Katedra Bioróżnorodności Leśnej

Wydział Leśny

Przełom Dunajca w Pieninach; fot. iselinka (Pixapay.com)

Sukces NatUReSAT R&D

Kraków, 3–5 listopada 2023 r.

Podczas VI CASSINI Hackathonu, zorganizowanego w dniach 3–5 listopada przez Krakowski Park Technologiczny, zespół NatUReSAT R&D z Uniwersytetu Rolniczego osiągnął znaczący sukces, zajmując II miejsce. Zespół tworzyli absolwenci specjalności geoinformatyka w leśnictwie na Wydziale Leśnym: **Jakub Miszczyszyn, Igor Pawelec, Przemysław Waniewski i Jakub Talaga** – dyplomanci, a obecnie w większości doktoranci lub pracownicy Katedra Zarządzania Zasobami Leśnymi. To kolejny sukces zespołu, który w 4. edycji hackatonu zdobył nagrodę publiczności.

CASSINI Hackathon to trzy dni prawdziwej burzy mózgów i szansa na stworzenie unikatowego pomysłu na biznes z wykorzystaniem danych satelitarnych i nawigacyjnych. Tak też w skrócie wyglądał 6th CASSINI Hackathon. Celem było eksplorowanie możliwości wykorzystania danych kosmicznych w ramach planowania i monitorowania infrastruktury, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa żywnościowego, zapewniania dostępu do czystej wody oraz diagnozowania przyczyn migracji ludności, słowem – podnoszenia poziomu życia.

W tym roku konkurencja była wyjątkowo duża, gdyż w zawodach wzięło udział aż 15 zespołów. Tym bardziej cieszy sukces zespołu NatUReSAT R&D, który wyróżnił się innowacyjnym podejściem do zadania.

Zespół pragnie podziękować wszystkim, którzy wypełnili ankietę zespołu oraz pomogli zwiększyć jej zasięgi, co miało kluczowe znaczenie w dostosowaniu tworzonej w czasie hackatonu aplikacji do wymagań użytkowników. Szczególne podziękowania należą się Centrum Innowacji URK i Sekcji Geomatyki KNL.

Tekst: Zespół NatUReSAT R&D

Geoinformatycy z zespołu NatUReSAT R&D – zdobywcy II nagrody na 6th CASSINI Hackathonie

Uczestnicy VI CASSINI Hackathonu

Uniwersytet Rolniczy upamiętnił 84. rocznicę Sonderaktion Krakau

Kraków, 6 listopada 2023 r.

W 84. rocznicę aresztowania krakowskich Profesorów i uwięzienia ich w niemieckim obozie koncentracyjnym Sachsenhausen reprezentacja Uniwersytetu Rolniczego: prorektor ds. ogólnych – **prof. dr hab. inż. Andrzej Lepiarczyk** wraz z pracownikami Biblioteki Głównej złożyła wieńce na cmentarzu Rakowickim na grobach **profesorów Wydziału Rolniczego**, którzy po wojnie pracowali w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie: **Romana Prawocheńskiego** (zm. 1965), **Juliusza Jakóbca** (zm. 1968), **Stefana Schmidta** (zm. 1977) i **Edwarda Chodzickiego** (zm. 1978).

Hołd, poprzez zapalenie znicza, oddaliśmy również Profesorom Wydziału Rolniczego UJ, którzy w styczniu 1940 r. zmarli w obozie koncentracyjnym z powodu nieudzielenia im pomocy medycznej: **Adamowi Różańskiemu** i **Fer-**

likowski Rogozińskiemu oraz zmarłemu w 1987 r. **Anatolowi Listowskiemu** – zasłużonemu organizatorowi tajnego nauczania WR UJ, związanemu po wojnie z SGGW i zmarłemu w 1988 r. **Karolowi Starmachowi** – więzionemu po wojnie przez władze komunistyczne ichtiologowi, profesorowi UJ i PAN.

W tragicznych listopadowych wydarzeniach ucierpieli także **Profesorowie Wydziału Rolniczego: Jan Włodek** (zm. 1940, pochowany w Niegowici), **Jan Kozak** (zm. 1941, Miejsce Piastowe), **Teodor Marchlewski**, pozostający po wojnie na UJ, rektor (zm. 1962, cm. Rakowicki), **Jan Zabłocki** – związany po 1945 r. z UMK w Toruniu (zm. 1978, Toruń), **Franciszek Hendzel** – pierwszy dziekan Wydziału Melioracji WSR (zm. 1965, Ropczyce), **Franciszek Górski** – pracownik UJ i PAN, doktor honoris causa Akademii

Przedstawiciele krakowskiego środowiska akademickiego na cmentarzu Rakowickim

Delegacja URK przy grobie prof. Romana Prawocheńskiego

Rolniczej w Krakowie z 1981 (zm. 1989, pochowany na cmentarzu Salwatorskim).

Podczas składania wieńców pod tablicą upamiętniającą Sonderaktion Krakau na terenie koszar 16. Batalionu Powietrznodesantowego przy ul. Wrocławskiej 82, gdzie Profesorowie trafili przed ostateczną wywózką do Niemiec, Uniwersytet Rolniczy reprezentował prorektor ds. kształcenia – **dr hab. inż. Andrzej Bogdał**, **prof. URK**.

*Tekst i zdjęcia: mgr Paweł Jakubiec
dyrektor Biblioteki Głównej URK*

Historyczny sukces młodych siatkarek Uniwersytetu Rolniczego

Kraków, 11 listopada; Lublin, 1–3 grudnia 2023 r.

Dużym sukcesem reprezentacji Uniwersytetu Rolniczego zakończyły się małopolskie eliminacje Igrzysk Studentów Pierwszego Roku „Cracoviada 2023” w siatkówce kobiet, które odbyły się w hali AGH 11 listopada. Drużyna siatkarek, prowadzona przez **Janusza Zacharę**, w składzie: **Julia Bochenek, Emilia Ptak, Ewa Głowczyk, Natalia Fajer, Julia Fabisz, Zuzanna Kuniec, Dominika Kubas, Paulina Kubicka, Halina Dara i Izabela Aranowska**, wygrała wszystkie mecze w turnieju i zdobyła I miejsce. Oto wyniki: URK – UKEN 2:0, URK – AGH 2:0, URK – AWF 2:0, URK – UJ 2:0, URK – UEK 2:1.

Nagrodą za zwycięstwo w Cracoviadzie 2023 oprócz pucharu i medali była możliwość reprezentowania Małopolski w Ogólnopolskim Finale Igrzysk Studentów Pierwszego Roku, który odbył się w Lublinie w dniach 1–3 grudnia 2023 r.

W pierwszym etapie turnieju reprezentacja URK pewnie wygrała z zespołami: AZS AWF Katowice (2:0), AZS Uniwersytet Gdański (2:0) i AZS AWF Warszawa (2:0), zajmując 1. miejsce w grupie. W półfinale, po bardzo zaciętym meczu, nasza drużyna wygrała z AZS UMCS Lublin 2:0.

Finał, po wygranej 2:0 z AZS Uniwersytet Gdański, dał naszym młodym siatkarkom historyczny złoty medal i przyczynił się do sukcesu reprezentacji środowiskowej AZS Kraków, czyli do III miejsca w klasyfikacji generalnej.

Tekst: mgr Janusz Zachara

Zdjęcia: Archiwum AZS

Mistrzyni Cracoviady 2023

Siatkarki AZS URK odbierają puchar i złote medale Ogólnopolskich Igrzysk Studentów Pierwszego Roku

Reminiscencje po Jubileuszu 70 lat Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt URK

Jan Szarek

Nazwa Jubilata składa się z dwu członów: „Hodowla” i „Biologia”. Została ta nazwa wydiskutowana podczas dwudniowych obrad Rady Wydziału Zootechnicznego w okresie, kiedy pełniłem funkcję dziekana Wydziału Zootechnicznego. W konferencji jubileuszowej przedstawiono jednak tylko dorobek „biologii”, czyli dwu katedr Wydziału, i to najmłodszych – Katedry Fizjologii Zwierząt i Katedry Rozrodu Zwierząt. O ile do przedstawionego dorobku Katedry Fizjologii Zwierząt trudno by było mieć uwagi, bo pani **prof. dr hab. Krystyna Kozić** uczyniła to po mistrzowsku, to już pani **dr hab. Młodawska** popełniła wg mnie błędy: przypisując doświadczenie **prof. J. Hammonda** (drugiego po **prof. Prawocheńskim** doktora honoris causa WSR w Krakowie) dotyczące krzyżowania kuców szetlandzkich z perszeronami w Katedrze Rozrodu Zwierząt, co wg mnie jest raczej mało prawdopodobne („Zwierzęta Gospodarskie”, J. Hammond, PIWR, Warszawa 1949), nie przedstawiając osiągnięć naukowych profesorów: **W. Bielańskiego**, **T. Janowskiego** i **J. Biborskiego**, współpracy **prof. W. Bielańskiego** z **prof. T. Mannem** z Cambridge i **prof. M. Tischnera** z W.R. Allenem z Anglii.

Do błędu Organizatorów należy też zaliczyć wystąpienie gościa z Ukrainy, co musi budzić sprzeciw, bo to miało się nijak do osiągnięć naukowych Wydziału. Jeżeli Organizatorzy mieli zamiar zaprosić gościa z zagranicy, to powinien to być profesor tej klasy, co prof. William R. Allen – nasz doktor honoris causa (1990). Tym bardziej mnie to zdziwiło, że w programie, który otrzymałem wraz z zaproszeniem na

konferencję, nie figurował referat gościa z Ukrainy. Natomiast jestem pełen uznania i wdzięczności dla JM prof. S. Tabora, że w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę moim młodszym koleżankom i kolegom, że powinni się zająć badaniami, które mają na celu wyprodukowanie więcej mleka i wołowiny, a nie uprawianiem modnej ideologii tzw. „środoisk zielonych”. Z uznaniem pochylałem również głowę przed panem inż. Leszkiem Hądzlikiem – prezesem Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, który przywołał wyniki przeprowadzonej przez jego organizację kontroli użyteczności mlecznej krów. Wyniki pokazują średnią wydajność ok. 10 000 kg mleka w laktacji 305-dniowej ok. 800 000 krów! Jego zdaniem, osiągnięcie tego ogromnego postępu hodowlanego z poziomu 3 000 kg mleka od krowy do wydajności ok. 10 000 kg było możliwe dzięki współpracy z genetykami populacji skupionymi wokół prof. Zbigniewa Kamińskiego, który był twórcą szkoły naukowej w ramach Katedry Hodowli Ogólnej Zwierząt i Zakładu Genetyki Stosowanej PAN w Krakowie. Ostatnim akcentem hodowlanym był znakomity film redaktora **J. Przybylskiego**, za co dziękuję Pani Dziekan, bo umożliwiła mi przedstawienie „Roli zwierząt w życiu człowieka” w wymiarze czasowym 1 minuty. To było najtrudniejsze dydaktyczne wyzwanie w mojej ponadpięćdziesięcioletniej pracy jako wykładowcy. Rozwiązanie problemu zawdzięczam radzie pana reżysera J. Przybylskiego, który zasugerował, aby pomogły mi krowy o.o. Cystersów w wykładzie na powyższy temat.

Jeżeli udałoby się zorganizować prezentację dorobku naukowego naszych poprzedników, to powinien on być przedstawiany nie wg struktury zespołowo-zakładowo-katedralno-instytutowej, która w tym okresie 70 lat zmieniała się jak w kalejdoskopie, ale wg nazwisk profesorów. Dlatego poniżej podaję listę w układzie alfabetycznym profesorów, których należy uwzględnić, co wcale nie oznacza, że jest ona kompletna, w moim przekonaniu powinna być ubogacona jeszcze innymi nazwiskami. Ja się ograniczyłem tylko do profesorów, z którymi miałem kontakt. Są to profesorowie wymienieni poniżej.

Helena Bączkowska, która wyhodowała rasę gęsi zatorskiej, opracowała program doskonalenie kur w oparciu o genetykę populacji, wprowadziła pojęcie chowu drobiu w komforcie/dobroście.

Erasm Brzeski, znakomity hodowca koni, zwłaszcza huculów, kierownik Zakładu Hodowli Koni, wicedyrektor Instytutu Hodowli Zwierząt AR w Krakowie.

Paweł Brzuski, znakomity genetyk, informatyk, statystyk, jednym słowem – wszechstronny pracownik nauki, kierownik Zakładu Zwierząt Wolnożyjących, autor wielu podręczników dotyczących zwierząt dzikich, dyrektor Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

Henryk Duniec, który razem z **Marianem Różyckim** wprowadzili do hodowli trzody chlewnej metody genetyki populacji. Są oni autorami programów doskonalenia świń. Henryk Duniec był wieloletnim wicedyrektorem naukowym Instytutu Zootechniki w Balicach i kierownikiem Zakładu Hodowli Trzody Chlewnej WSR w Krakowie.

Mieczysław Czaja, wyhodował rasę polską owca górską, zainicjował krzyżowanie bydła polskiego czerwonego z duńskim czerwonym, wiceminister rolnictwa, twórca szkoły naukowej.

Juliusz Jakóbiec, znakomity hodowca bydła polskiego czerwonego, autor rejonizacji hodowli bydła w Polsce, pierwszy Dziekan Wydziału Zootechnicznego, v-ce Dyrektor Naukowy Instytutu w Balicach, Kierownik Katedry Szczegółowej Zwierząt WSR w Krakowie i Zakładu Hodowli Bydła, promotor doktoratów dwu wybitnych profesorów: H. Duńca i J. Rapacza.

Stanisław Jarosz, wybitny specjalista rozrodu zwierząt, organizator Zakładu Zwierząt Futerkowych, autor kilku podręczników hodowli zwierząt futerkowych, zaliczany do światowej czołówki sędziów oceniających zwierzęta na światowych wystawach.

Stanisław Jelowicki, kierownik Zakładu Hodowli Owiec WSR w Krakowie, m.in. wyhodował rasę owiec merynosa pogrubionego mięsnego, posiada tablicę pamiątkową z tej okazji w POHZ Osowa Sień, kierownik Zakładu Upowszechniania WSR w Krakowie.

Jan Kaczmarczyk, kierownik Zakładu Hodowli Trzody Chlewniej WSR i AR w Krakowie, badał rozród świń.

Zbigniew Kamiński, urodził się we Lwowie, studia rolnicze zaliczył w Poznaniu, pracował początkowo (przed wybuchem wojny) w Katedrze Fizjologii Zwierząt Uniwersytetu im. Skargi w Wilnie, następnie zorganizował Katedrę Żywienia Zwierząt w ramach Wydziału Rolniczego UJ, jak powstawała WSR w Krakowie zorganizował Katedrę Ogólnej Hodowli Zwierząt w której stworzył szkołę naukową genetyki populacji (prof.: Z. Staliński, J. Burzyński, M. Knothe, A. Żarnecki, S. Wężyk, dr hab. A. Gubrynowicz, T. Piestrak, J. Szarek, P. Brzuski), do 1959 r. odgrywał w PTZ główną rolę.

Laura Kaufman, absolwentka Wydziału Rolniczego UJ, najwybitniejsza pol-

ska uczona wpisana na tablicę pamiątkową w Nagano w czasie Kongresu Światowego Drobiarzy (Japonia), wyhodowała kilka ras kur, a m.in. rasę polbary.

Teodor Marchlewski, światowej sławy genetyk, rektor UJ, badał m.in. fenokopie, autor podręcznika pt.: „Genetyka Zwierząt” i kilku innych. podręczników, chociaż bezpodstawnie Go oskarżano o propagowanie genetyki Miczurina i Łysenki.

Roman Prawocheński, pierwszy dr h.c. naszej Uczelni, autor kilku podręczników z hodowli: koni, bydła, świń i owiec, oraz doświadczalnictwa zootechnicznego, znakomity hodowca koni.

Jan Rapacz, twórca polskiej immunogenetyki zwierzęcej, organizator Zakładu Immunogenetyki Bydła w WSR w Krakowie i w Instytucie Zootechniki w Balicach k. Krakowa, dr h.c. naszego Wydziału, wraz z innymi uczonymi USA był nominowany do nagrody Nobla ale jej nie otrzymał, wrócił do Polski z Uniwersytetu w Madison w USA po przejściu na emeryturę.

Zbigniew Staliński, kierował Katedrą Ogólnej Hodowli Zwierząt, a następnie Katedrą Genetyki Zwierząt (KGZ) AR w Krakowie.

Andrzej Żarnecki, znakomity genetyk. Kierownik KGZ AR w Krakowie, a po przejściu na emeryturę pracuje do chwili obecnej w Instytucie Zootechniki

w Balicach prowadząc temat wykorzystania genomiki do selekcji bydła.

Dorobek naukowy 17 ww. profesorów powinien być przedstawiony na konferencji naukowej zorganizowanej przez Zarząd Koła Krakowskiego PTZ z udziałem kierownictwa Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt oraz z kierownictwem Instytutu Zootechniki w Balicach. Do udziału w obradach należy zaprosić liderów praktyki hodowlanej Polski, bo na Jubileusz w lipcu tego roku prawdopodobnie Organizatorzy zapomnieli ich zaprosić, bo trudno założyć, że tylko pan prezes Federacji – inż. L. Hądzlik jako jedyny reprezentował praktykę hodowlaną Polski.

Rzeczą ludzką jest popełniać błędy, ale ludzie mądrzy potrafią je naprawić. Oczekuję, że zarówno pani prof. dr hab. J. Makulska jako prezes Zarządu Koła PTZ, jak też pani dziekan – prof. dr hab. Dorota Zięba-Przybylska potraktują prośbę emerytowanego profesora i byłego dziekana Wydziału oraz prezesa zarządu Koła Krakowskiego i Zarządu Głównego PTZ życzliwie. Deklaruję oczywiście wszelaką pomoc w ORGANIZOWANIU tej konferencji „bis” Jubileuszu 70 lat naszego wspaniałego Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt URK.

Kraków, dnia 11 stycznia 2024 r.

prof. Jan Szarek

Konferencja w ramach Jubileuszu 70-lecia Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt; 7 lipca 2023 r.

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kollataja w Krakowie

GLL Geomatics,
Landmanagement
and Landscape

ZAPRASZAMY DO PUBLIKACJI NA ŁAMACH NASZEGO CZASOPISMA

Celem czasopisma jest prezentacja, dyskusja i wymiana myśli naukowej w zakresie szeroko pojętej geodezji, w tym nowoczesnych technik geoinformatycznych; gospodarki ziemią i zarządzania nieruchomościami; rozwoju i urządzania obszarów wiejskich; szeroko pojętego planowania, kształtowania i ochrony środowiska oraz krajobrazu.

- ☞ Czasopismo jest indeksowane w międzynarodowych naukowych bazach danych.
- ☞ Jest to czasopismo o otwartym dostępie, zdefiniowane w Budapest Open Access Initiative, oferujące pełne teksty wszystkich artykułów za pośrednictwem strony internetowej: <https://gll.urk.edu.pl>.
- ☞ Wszystkie artykuły są udostępniane zgodnie z licencją Creative Commons CC BY-NC.
- ☞ **Opłata za publikację artykułu wynosi 250 PLN + 23% VAT.**
- ☞ **Czasopismo nie pobiera opłaty za publikację online.**

Czasopismo znajduje się na liście MNiSW
z przypisaną liczbą **20 punktów**.

Kontakt do redakcji:

Geomatics, Landmanagement and Landscape
ul. Balicka 253a, 30-198 Kraków, tel./fax: +48 12 662 45 03, tel.: +48 12 662 45 32
e-mail: gll@urk.edu.pl, www: <https://gll.urk.edu.pl>

Sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie umowy nr 373/WCN/2019/1 z dnia 12.09.2019 r. stanowiących pomoc przyznaną w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”.

